

Rippikouluiässä nyt 1997 syntyneet. Ilmoittautuminen 11. lokakuuta, sivu 3.

Enkelikuvia

Arja-Riitta Ihalaisen kuvista muodostuvat enkelin siivet.
Kuvat muovaavat mielikuvaa enkeleistä. Jokaisella on
oma enkelinsä. Sivut 8-9.

Väki viihtyy raamattupiireissä, joita on kymmenittäin eri puolilla Poria, sivu 4.

Rakenteet tuovat turvaa

Piispa Kaarlo Kalliala pohti viime viikon Salossa pidetyn piispainkokouksen avajaispuheessaan nykysuomalaisen kokemusta tilanteesta, jossa totut rakenteet murtuvat. Silloin etsitään vastauksia kysymyksiin kuka minä olen, mihin minä kuulun ja mihin voin luottaa?

Monelle salolaiselle nuo ovat varsin ajankohtaisia kysymyksiä vieläkin, vaikka on eletty jo kohta kaksi vuotta suuressa kymmenen kunnan muodostamassa Salossa. Samoja kysymyksiä esittävät monet maailman talouden murroksessa työpaikkansa menettäneet ja erilaisten turvarakennelmien murtuessa elämässä omaan vauraansa jääneet.

Elämän perusasioissa pysyvät rakenteet näyttävät luovan turvallisuutta. Tämä on ihmisten kokemus, vaikka tarkemmin ajateltuna monestikaan ei ole kyse rakenteista, vaan niiden sisällöstä.

Tämä on pidettävä mielessä myös erilaisissa kirkkoon ja seurakuntiin liittyvissä muutoksissa. On tunnistettava rakenteiden turvallisuutta luova sisältö ja pidettävä siitä kiinni. Tämä on tärkeää jo siksi, että kristillisessä uskossa on kyse elämän perusturvasta, jonka yhteys Jumalaan luo. Siitä kertoo tässä lehdessä esillä oleva raamattu ja siihen liittyvät usein myös enkeleiden toiminta.

Kari Erkkola
päätoimittaja
kari.erkkola@evl.fi

Enkeleitä vieraina

Raimo Salmijärvi

Vieraanvaraisuus on pieniä tekoja.

Yhteiskuntamme on unohtamassa vieraanvaraisuuden. Eikä se ole unohtumassa vahingossa, vaan aivan tarkoituksella.

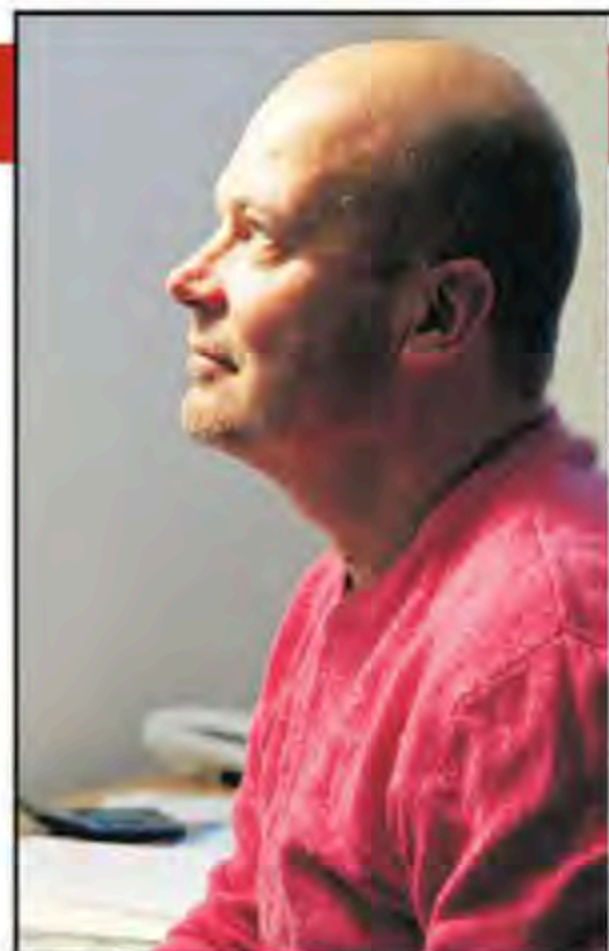
Meillä kristityillä ei ole varaa unohtaa sitä, vieraanvaraisuutta. Me kaikki voimme tietämättämme pitää vierainamme enkeleitä. Eikä sekään saa olla vieraanvaraisuutemme ainoa motiivi, syy. Lähimmäistä tulee rakastaa, koska hän on Jumalan luoma samoin kuin minäkin olen / mekin olemme. Me olemme tasavertaisia Jumalan edessä, luotuina.

Kaduille on ilmestynyt kerjäläisiä. Heihin on vaikea suhtautua. Silti, joku heistäkin voi olla Jumalan vakooja eli enkeli. Minun on vaikea antaa, joskus olen antanut kauppareissuni edessä olevalle hallista ostamani sämpylän. Hän alkoi syödä sitä. Vieraanvaraisuus on pieniä tekoja – kohtaa toinen niin kuin toivoisit itsesi kohtattavan.

Martin Luther King kirjoittaa: Ihmiset vihaavat toisiaan, koska he pelkäävät toisiaan. He pelkäävät toisiaan, koska he eivät tunne toisiaan. He eivät tunne toisiaan koska heillä ei ole siteitä toisiinsa. Heillä ei ole siteitä toisiinsa koska he elävät erillään.

ANTERO VIRTANEN
KESKI-PORIN SEURAKUNNAN KAPPALEINEN

Mikkelinpäivää, enkelien sunnuntaita vietetään 2. lokakuuta.

Raimo Salmijärvi

Verenpainetta

— Vähennä stressiä. Tutkin lääkäritilä saamaani korttia, jossa on seitsemän neuvoo korkeaan verenpaineen taltuttamiseksi. Mikään niistä ei tunnu kovin helpolta. Ruokavaliota pitää muuttaa, liikuntaa lisätä, alkoholin käyttöä vähentää ja painoa pudottaa. Kai se onnistuu. Jäin kuitenkin miettimään sitä stressiä. Onko minulla sellaista?

Tiedän, että stressi kuuluu elämään ja voi olla myös positiivinen voimavara. Tutkimusten mukaan kohtuullinen ja lyhytaikainen stressi voi jopa lisätä tarkkaavaisuutta sekä keskittymistä ja suorituskykyä. On kai hyväksyttävä, että jokaiseen päivään kuuluu pieni määrä stressiä ja paineita. Ei liikaa, mutta sen verran, että pysyy hereillä ja hetkessä kiinni. Se on elämän merkki.

Pitkään jatkunut liiallinen stressi onkin siten jo eri asia. Stressaantunut ihminen voi olla vihainen, jännittynyt, onneton tai turhautunut. Usein stressiin yhdistyy väsymystä, pelkoa ja huolta. Stressitekijät on hyvä tiedostaa, ja tietenkin mahdollisuuksien mukaan pyrkiä niitä vähentämään.

Stressi voi syntyä jatkuvasta paineesta, jo-

ka liittyy normaaliin elämään: työhön, työtömyyteen, perheeseen, parisuhteeseen tai jopa harrastukseen. Tämän lisäksi melkein mikä tahansa ihmistä kiihdyttävä asia voi laukaista stressin. Tällaisia tekijöitä ovat esimerkiksi suuret elämänmuutokset, kuten avioero, läheisen kuolema tai taloudellinen tappio. Tai yhtä hyvin myös myönteiset suuret asiat, kuten raskaus, lapsen saaminen tai muutto.

— Älä ota paineita. Helppo sanoa. Mistä niitä paineita oikein tulee? Onko asetettujen vaatimusten ja todellisuuden välinen ristiriita on liian suuri. Toiveet ja todellisuus eivät kohtaa. Odotuksista ja vaatimuksista vaikeimmin täytettävät voivat olla ne, jotka on itse asettanut itselleen.

Myös menneisyyden ja tulevaisuuden miettimiseen liittyy usein liian paljon turhaa stressiä. Se estää nauttimasta ja iloitsemasta juuri tästä päivästä. Menneisyyttä kannattaisi ajatella enemmän voimavaranakin kuin ongelmana, enemmän ystävänä kuin vihollisena. Lienee turhaa syyttää itseään tai muitakaan menneistä tapahtumista, ratkaisuja ja valintoja.

ta. Ne on tehty sen betken tiedon, mahdollisuuksien ja elämäkokemuksen pohjalta. Jälkiviisaus on helppoa, mutta kohtuutonta. Tulevaisuuteen taas liittyy usein pelkoa. Se on normaalia. Pelon rinnalle tai jopa tilalle olisi hyödyllistä luoda myönteisiä mielikuvia tulevaisuudesta. Ne ovat vähintään yhtä totta kuin kielteisetkin kuvat. Ja lisäksi paljon terveellisempiä.

HEIKKI KRUU
PERHENEUVOJA PSYKOTERAPEUTTI

Porin Kirkkosanomat

Julkaisija: Porin evankelis-luterilainen seurakuntayhtymä. **Päätoimittaja:** Kari Erkkola. **Toimitussihteeri:** Maija-Leena Seppälä. **Toimitusneuvosto:** Porin seurakuntien viestintä- ja neuvottelukunta. **Osoite:** Hallituskatu 9 b, 28100 Pori. **Puhelin:** 0400 309 815. **Internet:** www.porievl.fi. **Sähköposti:** tiedotus@porievl.fi. **Kustantaja:** Kustannus-Osakeyhtiö Kotimaa, PL 279, 00181 Helsinki. **Painatus:** Salon lehtitehdas. **Jakelu:** Itella posti oy. Jakeluohjelmakustukset Itellalle. **Ilmoitusmyynti:** Marita Lyyra, p. 040 729 2119, faksi (014) 616 035. **Yksityistilaus:** 8 euroa vuosikerta. **Seuraava numero ilmestyy 20.10.2011**

Milla Majander

Rippikoulussa etsitään vastauksia yhteisiin elämänsä kysymyksiin. Ripari tuo kavereita ja unohtumattomia kokemuksia.

Rippikoululaisille kirje kotiin

Leiririppikoulut suosittuja, vaihtoehtojakin löytyy.

Vuoden 2012 rippikouluun ilmoittautuminen on ajankohtaista. Keski-Porissa, Länsi-Porissa, Pihlavalassa ja Porin Teljässä on ilmoittautumispäivä tiistaina 11. lokakuuta. Kelonakikkin on sama eli klo 18. Samaan päivämäärään 11.10. mennessä Ahlaisten ja Reposaren rippikouluikäiset palauttavat ilmoittautumislomakkeensa postitse. Noormarkun rippikouluun ilmoittautuminen on jo ollut.

Rippikouluikäiset ovat vuonna 1997 syntyneet. Seurakunnan jäsenet saavat rippikoulukirjeen kotiin lähiaikoina. Kirjeessä on mm. ilmoittautumislomake. Rippikouluun voi ilmoittautua, vaikka ei kuuluisi kirkkoon.

Lisätietoja rippikouluista on myös Porin seurakuntien nettisivuilla www.porievl.fi. Tiedot ovat paikallisseurakuntien kohdalla, sekä ilmoittautumiset että rippikoulut ovat seurakuntakohtaisia. Rippikouluun lisäksi järjestetään myös "city-ripareita" eli päivä- ja iltarippikouluja. Ruotsinkielinen rippikoulu on kaikkien seurakuntien yhteinen.

Vastauksia suuriin kysymyksiin

— Rippikoulu on erityinen mahdollisuus elämässä. Rippikouluun on hyvä tulla avoimella mielellä. Nuorella on elämänsä nyt vaihe, jolloin voi etsiä vastauksia suuriin elämänsä kysymyksiin. Raamatulla ei lyödä päähän, mutta Raamatusta etsimme yhdessä vastauksia nuoren elämän kysymyksiin. Kannattaa tulla riparille sillä asenteella, että jee, tämä on kivaa. Näin luomme riparista yhdessä kivan, unohtumattoman kauden, josta voi jatkaa matkaa vielä saaneena, kuvaillee Teljän rippikoulupastori Ilkka Riikimäki.

Porin Teljässä on kahdeksan leiriä, joista yksi hiihtolomalla. Päivärippikou-

luja on kaksi, toinen hiihtolomalla, toinen kesäkuun alussa. Kesän rippikoulut aloitetaan sunnuntaina 29. tammikuuta opetusjumiksilla.

City- ja leiriripareita

Perinteinen rippikoulu alkaa nyt syksyllä erilaisten tapaamisten ja ennakkokäyntien muodossa. Rippikoulu huipentuu leirijaksoon.

— Länsi-Porin seurakunta järjestää vuonna 2012 kuusi leiriä, joista yhden hiihtolomalla ja viisi kesällä. Jos ei koe leirimuotoista rippikoulua itselleen sopivaksi vaihtoehdoksi, niin rippikouluun voi käydä "cityriparina", jolloin opitunnit pidetään erillisinä kokonaisuuksina kaupungissa, kertoo vs. nuorisotyön ohjaaja Jenni Tranberg Länsi-Porista.

Muiden seurakuntien tapaan myös Keski-Porin rippikouluun tulijat saavat syyskuun loppupuolella kirjeen kotiin. Samalla viikolla täydentyvät myös nettisivun tiedot. Vaihtoehtoina ovat leirimuotoinen tai iltarippikoulu. Toisen kerran rippikouluun tulevat saavat kirjeen marraskuun lopussa.

— Vanhempien tuki nuoren rippikoulun käymiselle on tosi tärkeää, sanoo pastori Tuja Kruus Keski-Porista. Pihlavalassa järjestetään hiihtolomarippikoulu ja kolme kesäleiriä. Leiriryhmiä kaksi on samanaikaisesti ns. kaksoisleirinä. Iltarippikoulu järjestetään, jos sellaiselle on kysyntää. Nuorisotyön ohjaaja Terhi Rätty rohkaisee niin nuoria kuin vanhempia ottaa yhteyttä, jos hiukankaan tuntuu siltä, että rippikouluun liittyvistä asioista pitäisi keskustella. Puhumalla asiat selviävät.

— Jos ei kuulu kirkkoon, niin voi silti tulla ilmoittautumaan, voi myös soittaa ja pyytää ilmoittautumislomaketta postitse. Seurakunnan jäsenille ilmoittautumistiedot tulevat postissa, kertoo Rätty.

Oma ryhmä erilaisille oppijille

Paikallisseurakuntien omien rippikoulujen lisäksi Porissa on yhteinen Erilainen oppija -rippikoulu. Pienryhmänä toimiva rippikoulu on tarkoitettu nuorille, joilla lukeminen, kirjoittaminen tai jokin muu oppimiseen liittyvä asia vaatii suurempaa ponnistelua. Myös pitkälle leirijaksolle lähteminen voi olla kynnyksikysymys.

— Pienryhmä on hyvä vaihtoehto, jos isossa ryhmässä työskentely ei tuo nuoren parhaita puolia esille tai elämäntilanne vaatii erityistä tukea, kertoo erityisnuorisotyön ohjaaja Maija Hannonen.

Erilainen oppija -rippikoulu alkaa torstaina 10.11.2011 ja päättyy konfirmaatioon 15.4.2012. Mukaan mahtuu 10 rippikouluista. Tiedustelut Maija Hannonen 0400 309 772.

Rippikouluun 2012

Rippikouluun ilmoittautuminen 11. lokakuuta klo 18 Keski-Porissa Porin seurakuntakeskus, Itäpuisto 14 Länsi-Porin kirkko Pihlavan kirkko Teljän kirkko

Ahlaisten ja Reposaren seurakunnissa ilmoittautumislomake palautetaan 11.10. mennessä.

Noormarkun ilmoittautumispäivä on jo ollut. Tarvittaessa rippikoulusta voi tiedustella Noormarkun seurakuntatoimistosta tai nuorisotyöntekijä Raimo Törmälehdoilta.

Muista kuin oman seurakunnan leireistä voi tiedustella 18.10. alkaen rippikouluystävistä vastaavilta työntekijöiltä.

Vuolanne Kiurun tilalle kirkkovaltuustoon

Krista Kiuru on lähettänyt eroanomuksensa Porin seurakuntayhtymän yhteisen kirkkovaltuuston jäsenyydestä. Syyksi hän mainitsee ministerin tehtävät. Eroanomus on käsitelty yhteisessä kirkkoneuvostossa, mutta asia etenee vielä kirkkovaltuuston päätettäväksi.

Kiurun tilalle Keski-Porin seurakunnan kirkkovaltuutetuksi tulee Antti Vuolanne, joka on sosiaalidemokraattien listan ensimmäinen varajäsen. Antti Vuolanne on aikanaan valittu kirkkovaltuutetuksi jo lukiolaisena. Hänelä kertyi kuusi kirkkovaltuustokautta vuosina 1987 -2010.

Samu Repo papiksi Noormarkkuun

Noormarkun kappalaisena on aloittanut syyskuun puolivälissä Samu Repo, 35 v. Hän on toiminut Länsi-Porin seurakunnan pappina vuodesta 2004 ja lisäksi perheneuvojana.

Teljän kappalaisen virka ollut haettavana, virkaa ovat hakeneet Silja-Maaria Kavasto ja Lars Pajuniemi. Pihlavan seurakunnan diakoniatyössä on aloittanut Kristiina Isokorpi, joka toimii diakoni Kari Pauksen viran sijaisena. Tätä ennen Isokorpi oli vs. diakoniatyöntekijänä näkövammais- ja veteraanityön tehtävissä, kun vakinaisen viranhaltija Ulla Kuusisto toimi Porin lähetysjuhlien pääsihteerinä.

Sairaalasielunhoidon viikonloppupäivystys

Sairaalasielunhoidossa toimii viikonloppupäivystys perjantaista klo 16 maanantai-aamuun klo 8. Päivystävän papin tavoittaa numerosta 044 7309 691. Päivystäjä on tarvittaessa käytettävissä Noormarkun sairaalassa, Porin kaupunginsairaalassa ja Satakunnan keskussairaalassa

Maatuvaa jätettä sekä muovipaperiä lajitellaan hautausmailla.

Roskien lajittelu hautausmailla

Porin kaikilla hautausmailla on erilliset astiat maatuvalle ja sekajätteelle. Ylipuutarhuri Sari Salow toivoo, että hautausmaalla kävijät muistaisivat käyttää lajittelevaa.

— Lajittelun voisi kyllä huomata nykyistä paremmin, mutta lajitteluun on kyllä opittu vähitellen, hän toteaa.

Roska-astioita löytyy eri puolilta hautausmaita, viimeksi niitä on lisätty Käppärän hautausmaalle. Joulun alla tulevat vielä erilliset lajittelupaikat hautakylätiloilta.

Metsähautausmaalle kaukolämpö

Porin metsähautausmaan rakennukset liitetään kaukolämpöön. Liittyminen ja kaukolämpöön siirtymisestä aiheutuvat muutostyöt maksavat noin 40 000 euroa. Yhteinen kirkkoneuvosto päätti lämmitysjärjestelmän muutoksesta elokuussa.

— Nykyinen kattila on 22 vuotta vanha, joten kaukolämpöön siirtyminen on kannattavaa. Kaukolämpö tuotetaan Porissa yli 90-prosenttisesti uusiutuvalla energialähteillä. Nykyisillä öljyn hinnoilla investoinnin takaisinmaksuaika on kuusi tai seitsemän vuotta, toteaa kiinteistöpäällikkö Kalevi Lindfors.

Merimieskirkko toivoo joululahjoja

Merimieskirkon kautta on jo 136 vuoden ajan välitetty joululahjoja "tuntemattomille merenkulkijoille". Tämä joululahjajärjestelmä elää yhä vahvana. Suomen merimieskirkon toimipisteet Suomessa ja Euroopan eri puolilla välittävät paketit merenkulkijoille. Lahjan voi toimittaa 24.10. mennessä os. Vuosaaren merimieskirkko, Provianttikatu 4, 00980 Helsinki tai lähimmälle merimieskirkolle. Tavaralahjan sijaan voi muistaa tilisiirrolla. Lahjoituksilla tehdään noin kymmen hintaisia paketteja. Lisätietoja www.merimieskirkko.fi.

Raamattupiirit tarjoavat vaihtoehtoja

Millainen raamattupiiri olisi Sinua varten?

Raamattupiirejä on Porin seurakunnissa kymmenittäin. Ne kokoontuvat paitsi seurakuntien tiloissa myös mm. kodeissa. Teemat vaihtelevat kirkkovuoden seuraamisesta Raamatun eri kirjojen systemaattiseen tutkimukseen. Koolla ollaan viikoittain, joka toinen viikko tai harvemmin.

Seurakuntatiedoista löytyvät kaikkien raamattupiirien ajankohdat ja paikat. Tässä esittelyssä kerrotaan tarkemmin joidenkin piirien sisällöstä. Kaikkiin raamattupiireihin otetaan mukaan uusia osallistujia, ilmoittautua ei tarvitse. Raamattupiirit on listattu seurakunnittain, mutta paikallisseurakuntien rajat eivät ole este osallistumiseen. Millainen raamattupiiri olisi Sinua varten?

Keski-Porin raamattupiirejä

Luetaan Raamattua aikajärjestyksessä parittomilla viikoilla perjantaisin klo 10 Keski-Porin kirkon kirkotuvalla. Raamattua luetaan oletetussa tapahtumien aikajärjestyksessä. Kukin lukee laaditun ohjelman mukaisesti ennen kokoontumista, ryhmä keskustelee. Lisätietoa Milja Sundell, 050 5339813 ja Ritva Mönkkönen, 0400 485878.

Sanan siementä – Naisten kahvilan raamattukeskusteluja torstaisin klo 18 Porin seurakuntakeskuksen kappelissa. Kullakin kokoontumiskerralla on oma vetäjänsä joka alustaa ja johtaa keskustelua. Syyskauden kokoontumiset ja teemat: 22.9. Leea ja Raakel – kateuden voi-

ma, 29.9. rukous, 20.10. Pietari – joh-tajuus, 27.10. Ester, 10.11. Ruut, 24.11. valintoja, 1.12. Illoitse, ruukoile, kiit-tä. Piiri on avoin miehille ja naisil-le. Lisätietoa Ritva Mönkkönen 0400 485878.

Miesten raamattupiiri kokoontuu parillisilla viikoilla maanantaisin klo 18 Keski-Porin kirkkotuvalla. Kuluvana syksynä luettavana on Jesajan kirja, edetään luku kerrallaan lukien ja keskustellen. Lisätietoa ja Matti Bergius, 02 646 0892 tai Timo Tamminen, 040 5050 598.

Rukous- ja raamattupiiri ko-koonuu Toejoen pappilassa parit-tomilla viikoilla sunnuntaisin klo 18.30. Piirissä rukoillaan ja keskustellaan kyseisen sunnuntain evankeliumi-tekstistä. Lisätietoja Pirkko Heikkilä, 0400 309 833.

Raamattupiiri Hyvelässä, Lots-kerintie 42 b Anita ja Timo Tammi-nen kodissa. Luetaan järjestyksessä Uutta testamenttia, nyt meneillään 1. Pietarin kirje. Käsitellyssä oleva luku luetaan ja siitä keskustellaan jae-jakeelta. Kun lukee kotona luvun lä-pi etukäteen, syntyy helpommin kes-kustelua ja nousee kysymyksiä, tote-aa piiriin vetäjä Timo Tamminen. Li-sätietoja Timo Tamminen, 040 5050 598.

Veteraanitalon raamattupiiri joka toinen torstai klo 13 parillisina viikkoina, Maanmittarinkatu 9.

Teemana Matteuksen evanke-liumi. Luetaan piirissä yksi luku/kokoontumiskerta, vetäjä alustaa ja johtaa keskustelua. Lisätiedot Pirkko Heikkilä, 0400 309 833 ja Ritva Mönkkönen, 0400 485 878.

Raamattupiirejä lisäksi mm. seuraavissa kerhohuoneissa: Serafi-

na, Ruskakoti, Ruskahovi, Tähtika-tu 12, Tipurinkatu 20, Toejoen van-hustentalo.

Kirjeitä ja Jobia Pihlavassa

Miesten raamattupiiri kokoontuu parillisilla viikoilla maanantaisin klo 14 Pihlavan kirkon seurakuntasalis-sa. Aiheena 1. Korinttilaiskirje, jota luetaan jae jakeelta. Lisätietoa dia-koniatyöntekijät Anne Kangas, 044 7309 652 ja Kristiina Isokorpi, 0400 309 738.

Raamattupiiri parillisilla viikoil-la tiistaisin 18 Pihlavan seurakunta-talolla. Lyhyt alustus, jonka jälkeen luetaan Jobin kirjaa jae jakeelta. Li-sätietoa Pirjo Tiira, 0400 309 731.

Arkiraamis Teljän uutuuksia

Sampolan kerhohuoneen raamat-tupiiri kokoontuu parillisilla viikoil-la torstaisin klo 18. Piirissä rukoil-laan, lauletaan ja luetaan Ilmestys-kirjaa luku kerrallaan sekä keskus-tellaan luettua selitysteosten avulla. Lisätietoja antaa 90-luvun alusta asti piiriä ohjannut Birgitta Komulainen, 040 739 2375.

Raamattupiiri Teljän kirkol-la kokoontuu parittomien viikko-jen maanantaina klo 17. Piirissä lue-taan Roomalaiskirjettä luku kerrallaan ja keskustellaan Raamattu elä-mään –kirjaa apuna käyttäen. Raamattupiirin osallistajat ovat eläke-läisiä. Lisätietoja vastuuhenkilö Ai-no Lehtimäki, 044 355 7669.

Esivallankatu 6:n raamattupiiri kokoontuu parittomilla viikoilla

maanantaisin klo 15. Piirissä luetaan Markuksen evankeliumia ja keskus-tellaan siitä. Keskustelevalle raamat-tupiirissä luetaan myös hartauskir-joja. Lisätietoja Eira Silvola, 02 647 5724.

40+ raamattupiiri kokoontuu Seurakuntakeskuksessa parillisilla viikoilla sunnuntaisin klo 17-18.30. Piirissä aletaan tänä syksynä lukea Galatalaiskirjettä luku kerrallaan. Lisätietoja Esa Bärilund, 050 365 4111.

Miestenpiiri kokoontuu Teljän kirkolla parillisilla viikoilla keski-viikkoisin klo 18. Luettavana tänä syksynä on Sakarjan kirja. Lisätieto-ja Jarkko Willman 0400 309 786.

Arkiraamis kokoontuu Väinölän kirkolla parillisilla viikoilla torstai-sin klo 19. Uutta toimintaa. Lisätie-toja Marjukka Hankilampi, 044 276 5138.

Helmihetkiä naisille kodeissa joka kuukauden viimeisenä tiistaina klo 19. Osallistujat ovat 20-45-vuotiaita naisia. Lisätiedot Pia Willman, 044 050 5251.

Uuden testamentin kirjeitä Länsi-Poriissa

Naisten Raamattupiiri Olotuval-la parittomilla viikoilla maanantai-sin klo 14. Parhaillaan käydään läpi 1. kirjetä Timoteukselle, jota luetaan läpi jae jakeelta. Alustajana Arja Leh-mijoki. Mukana eri-ikäisiä naisia. Li-sätiedot Arja Lehmijoki, 045 274 5373.

Naisten raamattupiiri Länsi-Po-rin kirkolla joka maanantai klo 18. Parhaillaan käydään läpi Heprealais-kirjetä, jota luetaan jae jakeelta, luku päivässä. Alustajana Raija Suominen. Mukana 40-80 -vuotiaita naisia. Li-

sätiedot Länsi-Porin seurakuntatoi-mistosta, 044 730 9655.

Raamattupiiri Preiviikin kirkol-la kokoontuu joka tiistai klo 18. Par-haillaan käydään läpi roomalaiskir-jettä, jota luetaan jae jakeelta. Alusta-jana Helena Ainasoja. Piiri on avoin kaiken ikäisille naisille että miehil-le. Lisätiedot Helena Ainasoja, 0400 309 849.

Naisille ja nuorille Noormarkussa

Naisten Raamattu- ja rukouspiiri sunnuntaisin klo 18 Noormarkun pappilassa. Piirissä käydään joka ker-ralla läpi yksi psalmi. Lisäksi keskus-tellaan ja rukoillaan. Mukaan tarvi-taan Raamattu, kynä ja paperia. Ryh-mäläisten kanssa on tarkoitus järjes-tää yksi naisten raamattuaiheinen ilta syksyn aikana. Lisätiedot ryh-män vetäjä Kristiina Huhtanen, 044 2941230.

Nuorten raamis keskiviikkoisin klo 19 Noormarkun seurakuntatalol-la. Raamattupiirissä lauletaan, lue-taan valikoituja lukuja Raamatusta, keskustellaan ja rukoillaan yhdessä. Lisätiedot piirin vetäjä Raimo Tör-mälehto, 044 7309 714.

Reposaaren Pappilassa

Raamattupiiri Pappilassa tiistai-sin klo 13. Tällä hetkellä käsitellään Apostolien tekoi. Apuna on Orvokki Välttilän kirja "Uusi testamentti elämään". Kirjassa on kysymyksiä, joita on helppo käydä läpi, vaikka seurakunnan työntekijä ei olisikaan mukana, kertoo raamattupiiriläinen Anneli Pakkanen. Lisätietoja Anne Saarinen, 0400 309 801.

MARI AHVENJÄRVI
MAIJA-LEENA SEPPÄLÄ

Jussi Kärmeranta

Janne Pelto-Piri

Ilkka Riihimäki

Rakkaudesta kirkkoon ja Poriin

Porin uusilla papeilla on paljon yhteistä.

Mitä yhteistä on Teljän tuo-reilla seurakuntapastoreil-la Ilkka Riihimäellä ja Jan-ne Pelto-Pirillä? Ainakin patasydän. Entä Riihimäellä ja Länsi-Porin uue-della pappilla Jussi Kärmerannalla? Ainakin nuoruus Nakkilassa.

Janne Pelto-Piri on Porin Teljän vs. seurakuntapastori. Hän aloit-ti maaliskuun puolivälissä tällä haa-vaa töiden on sovittu jatkuvan joulu-kuun puoliväliin. Pelto-Piri vihittiin papiksi tämän vuoden maaliskuussa Turun tuomiokirkossa. Kyseessä oli piispa Kaarlo Kallialan ensimmäi-nen pappisvihkimys. Pelto-Piri on perheineen lujasti Porissa, sillä ke-sällä alkoi talon rakentaminen.

Vuosi enemmän pappiskokemu-s-ta on Ilkka Riihimäellä. Hänet on vi-hitty papiksi Turun tuomiokirkossa maaliskuussa 2010. Ensimmäinen paikka oli Mynämäen seurakunnas-sa, jossa hän vastasi Miettoisten kap-peliseurakunnasta ja lähetystyöstä. Porin Teljän seurakunnassa Riihi-mäki aloitti rippikoulutyöstä vastaa-vana seurakuntapastorina.

Syyskuun puolivälissä Poriin muuttanut Jussi Kärmeranta on val-mistunut papiksi vuonna 2007. En-nen Länsi-Pori hänen työpaikkansa ovat Helsingissä, vaikka juuret ovat-kin lujasti Satakunnassa.

Olin ensin Helsingin kristil-lisellä opistolla lähinnä kirkollisista lyhytkursseista vastaavana projekti-sihteerinä, sen jälkeen keikkapappi-na lähinnä Roihuvuoren ja Hertto-niemen seurakunnissa. Tänä vuon-na olin vajaa puoli vuotta työttömä-nä, ja sitä ennen runsaat kolme vuot-ta päätoimisena kansanedustajan avustajana, kertoo Kärmeranta työ-historiastaan.

Juuret Satakunnassa

— Asuin viisi ensimmäistä elinvuot-ta Satakunnankadulla, joten olen jo

lapsuudesta lähtien ollut Teljän seu-rakuntalainen. Vaikka olen asunut muualla Suomessa olen aina tunte-nut ja tunnustanut itseni porilaiseksi, ainakin kantamalla Ässien lippalak-kia. Olen myös kiinnostunut Porin historiasta, kertoo Janne Pelto-Piri.

— Porin tulo on ikään kuin ko-tiin paluuta. Olen kotoisin Satakun-nasta, ja täällä on myös suurin osa suvustani sekä ystäviäni. Urheilu on tärkeä osa Poria. Kesäisin tulee itse-kin harrastettua ihan kiitettävästi lii-kuntaa, sillä olen pienen ikäni kiertä-nyt Porin kauniita golffenttiä pallon-perässä. En malta olla kertomatta, et-tä nimeni komeilee golferin klub-billa holarin tehneiden joukossa. Tal-velle urheilu jää helposti penkkiur-heiluksi, sillä sydämessäni sykkii iso patsasydän – mestaruutta odotellessa, toteaa Riihimäki.

Nakkilassa kasvaneen Kärmeran-takin palaa mielellään Satakuntaan. Teologia alkoi kiinnostaa häntä, koska Nakkilan seurakunnassa oli innostava ja osallistava nuoristyön tyyli.

— Siellä kasvoin paitsi kuunte-lemaan, myös puhumaan ja julista-maan. Pidin jo tuolloin julistami-sesta, ja sitä tehdessäni ajattelin, et-tä miksi en tekisi tätä työkseni. Si-säinen kutsumukseni vie siis pitkän ajan taakse.

Pappina olemisesta

— Vaikka isoisäni on rovasti, niin pienenä poikana halusin presiden-tiksi. Sittemmin koulussa minua kiinnostivat uskonnon oppitunnit sekä historia. Lukion jälkeen olisin ollut kiinnostunut opiskelemaan teologian lisäksi yleistä historiaa, mutta ajattelin, että voin lyödä kaks-i kärpästä yhdellä iskulla ja päätin hakea Joensuun yliopiston teologi-seen tiedekuntaan opiskellakseni kirkkohistoriaa, kertoo Janne Pel-to-Piri.

Opiskelujen edetessä hänen kut-sumuksensa seurakuntatyöhön vahvistui.

— Mitä enemmän teologiaa opis-kelin sitä enemmän halusin viedä sanomaa Herrastamme Jeesuksesta Kristuksesta ihmisille, ja mikä sen parempi ammatti siihen tarkoituk-seen olisikaan kuin pastorina. Työ-muotoja ja työtehtäviä on monenlai-sia, mutta kaikessa on tärkeintä pitää Jumalan sanaa esillä ja julistaa evan-geliumia Jeesuksen sovitusyöstä jokaiselle ihmiselle, Pelto-Piri pohtii.

Historia kiinnostaa myös Ilkka Riihimäkeä. Lukion jälkeen hän oli pantaroinut teologian ja historian opintojen välillä.

— Aloittaessani teologian opin-not aikomukseni oli olla jonain

päivänä kirkkohistorian tutkijana. Onneksi en kuitenkaan jäänyt pölytymään tutkijankammioihin. Tähän vaikuttivat merkittävästi kesäteolo-gikesäni sekä Parkanossa että ennen kaikkea Länsi-Poriissa, jossa suoritin myös seurakuntaharjoittelun.

— Pappien ja kristillisten julistaji-en tehtävänä on muistuttaa tässä nä-kyvän maailman oravanpyörässä nä-kymättömästä todellisuudesta. Ihmi-sellä on kyllä tallella jonkinlainen aavistus tuonpuoleisesta, kaiken ta-naka olevasta Jumalasta. Kaukai-sella Jumalalla ei kuitenkaan ole paljoa merkitystä ihmiselämässä. Sen täh-den meidän pappien tulee auttaa ih-

misiä kuulemaan Jeesuksessa lähele tullutta Jumalan ääntä. Esimerkiksi rippikoulu on hyvä hetki isojen ky-symysten äärelle pysähtymiseen, ja odotan jo innolla näiden kysymys-ten käsittelyä Teljän nuorten toimin-nassa, Riihimäki toteaa.

Jussi Kärmeranta korostaa papin perustehtäviä, sanaa ja sakramenttia. — Papin tehtävä on julistaa lakia ja evankeliumia sekä olla kastamassa ja toimittamassa ehtoollista. Seura-kuntalaisia hän toivoi paitsi sanan-kuuloon myös aktiivisiksi toimijoiksi vaikkapa tilaisuuksien valmisteluun.

MAIJA-LEENA SEPPÄLÄ

Raamattuja on monene lähtöön, kuten myös raamattupiirejä.

Raimo Samilampi

Nuorisotyö kuuluu uusien pappien tehtäviin. Lisäksi Janne Pelto-Piri vastaa mm. Egerin ystävyysseura-kuntatyöstä. Jussi Kärmeranta toimii myös nuorten aikuisten kanssa. Ilkka Riihimäki on rippikoulupas-tori. Nimikotehtävien ohella "tavalliset" papintyöt kuuluvat jokaiselle.

Verkkovetoomus kehitysministerille

Vaikuta kirjoittamalla verkkovetoomus. Tasauskampanjan verkkosivuille on avattu verkkovetoomuksen kirjoittamisen mahdollisuus. Vetoomus lähtee suoraan kehitysministeri Heidi Hautalalle, ja siinä vedotaan Suomea pitämään dalitien ihmisoikeudet ja syrjinnän kieltävän lainsäädännön toimeenpano johdonmukaisesti esillä Nepalín valtion kanssa käymässään dialogissa.

Vetoomuksessa toivotaan myös, että Suomen valtion myöntämä tukipolitiikka Nepalilille arvioitaisiin säännöllisesti dalitien oikeuksien toteutumisen kannalta. Vetoomuksen suosioita siivittämään Lähetysseura aloittaa myös "Ääni äänettömille" -Facebook-kampanjan, jossa julkisuuden henkilöt lahjoittavat Facebook-profiilinsa Nepalín dalitin käyttöön.

Tasauskampanja syntyi vuonna 1992 kevät- ja syyspäiväntasausten innoittamana. Valo jakaantuu maailmassa tasan kaksi kertaa vuodessa, mutta elämisen edellytykset eivät koskaan. Siksi tarvitaan hyvinvoinnin tasanamista. Lähetysseuran Tasauskampanjan keräystuotolla Lähetysseura antaa Nepalín vammaisille ja daliteille mahdollisuuden parantaa omia elinolojaan, päästä terveydenhuollon piiriin, kehittää elinkeinojaan ja taistella ihmisoikeuksiansa puolesta.

Anna ääni äänettömille -tutustu Tasauskampanjaan: www.tasaus.fi

Lapsen menetyks muuttaa vanhemman elämän

Tuore väitöskirja selvittää lapsensa menettäneiden kokemuksia.

Lapsen menetyks on yksi ihmisen elämän raskaimmista kokemuksista. Lapsen kuolema pysäyttää vanhemman elämän ja muuttaa sen erilaiseksi. Myös jumalasuhteessa voi tapahtua muutoksia.

TL Harri Koskelan väitöskirja perustuu lapsensa menettäneiden vanhempien lähettämään kirjeaineistoon, jossa vanhemmat kertovat kokemuksistaan. Koskelalla on myös omakohtainen kokemus lapsen menetyksestä. Tutkimuksen mukaan lapsen kuolemalla on kokonaisvaltaisen ja pitkäaikainen merkitys vanhemman hengellisen, henkisen ja sosiaalisen elämän uudelleenmuotoutumisessa. Monet vanhemmat asettivat ajatuksissaan Jumalan vastusteen lapsensa kuolemasta. Sen vuoksi heillä esiintyi kielteisiä tunteita ja asenteita Jumalaa kohtaan.

Koskela havaitsi, että lapsen kuolemalla on merkittävä vaikutus myös vanhempien identiteettiin. Monet vanhemmat jakoivat elämänsä kahteen jaksoon - aikaan ennen ja jälkeen menetyksen. Osa vanhemmistarvioi identiteettinsä muuttuneen kielteiseen suuntaan ja totesi, etteikoe enää itseään kokonaisiksi lapsen menetyksen jälkeen. Jotkut sitä vastoin kokivat suruprosessin läpikäymisen aikaansaaneen heissä vahvistumista ja henkistä kasvua.

Menetyksen seurauksena vanhempien hengellinen elämä usein muuttui, se joko aktivoitui tai passivoitui. Menetyksen vaikutukset kohdistuivat myös vanhempien sosiaaliseen verkostoon. Selviytymistä edistävänä avun lähteenä vanhemmat mainitsivat yksityisen ja yhteisöllisen uskonnonharjoittamisen sekä perheenjäsenen ja sukulaisten tuen. Osa vanhemmista oli kokenut Jumalan olevan epäoikeudenmukainen heitä kohtaan. Toisaalta monet vanhemmat turvautuivat Jumalan surunsa keskellä. Yksi selviytymistä edistävänä asia oli uuden lapsen syntymä. (Kirkon tiedotuskeskus)

Ryhmä lapsensa menettäneille

Keskusteluryhmä lapsensa menettäneille alkaa 29. syyskuuta klo 18 Keski-Porin kirkkotuvalla.

Lapsen menettäminen keskenmenon kautta, synnytyksen yhteydessä, pian sen jälkeen tai vaikkajumalain vuosien kuluttua koskettaa vanhempiä erityisellä tavalla. Surunkokeminen ja prosessi on yksilöllinen, mutta usein surun jakaminen auttaa. Ryhmässä ei tarvitse hillitä, eikä valikoida sanoja, ei selitellä eikä perustella. On myös mahdollisuus olla hiljaa läsnä. Ryhmä ohjaavat pastori Laura Koukka ja diakonissa Teija Eloranta, jolta lisätietoja p. 0400 309 828.

Kolme sukupolvea kirkkotielä

Lokakuun puolivälissä vietetään isovanhempien viikkoa. Porin seurakunnissa asia huomioidaan erityisesti Ruosniemen alueella.

Ruosniemi on ollut vireän seurakuntatoiminnan aluetta. Kaiken toiminnan keskuksena on Ruosniemen kaunis kirkko. Seurakuntalaisten toimesta perustettu pienkirkkoyhdistys aloitti 1950-luvulla varainkeruun, jonka tuloksena kirkko vihittiin käyttöön 1967.

Alueella asuu vielä runsaasti vanhempaa seurakuntaväkeä, mutta myös iso joukko uusia, muualta muuttaneita nuoria perheitä. Uusille tulokkaille seurakunta ja sen toimintatavat eivät ole luonnostaan tuttuja.

Isovanhempien viikon tapahtumissa on tarkoituksena huomioida eri ikäiset seurakuntalaiset, alueen kappalainen Pekka Aalto kertoo.

Sydämellä kotiseurakunnan puolesta

Ruosniemäläinen Sinikka Roihupalo on mukana seurakunnan kuorossa ja piirineuvostossa. Hä-

nen vastuullaan ovat myös lähetysillat. Sunnuntaisin Roihupalo osallistuu jumalanpalveluksiin.

Yhtäkkiä tuli huoli seurakunnan toiminnan jatkuvuudesta, Roihupalo kertoo.

Jumalanpalvelukset ovat hänen mielestään seurakunnan toiminnan keskus. Mutta kävijämäärät ovat kaiken aikaa laskussa. Siitä alkoi ideointi. Sinikka Roihupalo pyysi suunnitteluavuksi Keski-Porin eläkkeellä olevaa pappia Raili Turtolaa. Almanakkaa selailtaessa löytyi isovanhempien päivä 15. 10. Siitä heräsi ajatus Kolmen sukupolven viikosta. Teemasta innostuttiin myös piirineuvostossa ja työntekijäjoukossa.

Nykyään yhteys kolmen sukupolven kesken ei ole itsestään selvää. Halusimme lähteä muodostamaan tapahtumia sukupolvien ketjun teeman ympärille, Turkola kertoo.

Viikon toiminnan tavoitteena on myös tutustuttaa alueen ihmisiä kotiseurakuntaansa.

Lapsi tarvitsee isovanhemman aikaa

Neljän lapsen äiti Katja Välimäki asuu perheineen Ruosniemessä. Vilma, 10, ja Veeti, 8, ovat jo kouluikäisiä. Venla, 4, on innokas päiväkerholainen. Viivi, 1, osallistuu äidin ja Venlan kanssa päiväkerholuokkaan.

Seurakunnan lapsille tarjottu toiminta on tosi tärkeää, Välimäki toteaa.

Välimäen lasten isovanhemmat asuvat Turussa ja Porissa. Kaikki perheen lapset viihtyvät mainiosti isovanhempien kanssa. Tytöt ja pojat tarvitsevat välillä erilaista huomioimista ja kohtaamista.

Veetille etenkin vaari on aina ollut tärkeä, Katja Välimäki kertoo. Vaarin kanssa poika on voinut tehdä miesten juttuja.

Välimäki toteaa, että isovanhempien antama aika on arvokainta, mitä lapsi heiltä voi saada.

Lapset antavat aikuisille niin paljon. Olisi ihanaa, jos isovanhemmat nauttivat lapsista!

Sukupolvet kohtaavat

Turtola ja Roihupalo vierailevat isovanhempien viikon aikana kaikissa Ruosniemen kirkolla kokoon-tuvissa päiväkerhoissa, perhekerhoissa ja eläkeläisryhmissä. Lapsille kerrotaan menneistä ajoista vanhojen esineiden avulla. Lisäksi lapset saavat opetella jonkun vanhan pyhäkoululaulun. Eläkeläisryhmiin puolestaan lapset pääsevät mukaan esittämään lauluterveyshyödyksiä ja tutustumaan vanhempaan sukupolveen.

Sukupolvien välisen yhteyden lujiittaminen palvelee myös seurakunnan jumalanpalvelustoimintaa - onhan siinä kyse Jumalan per-

hevien yhteisestä juhlasta. Isovanhempien viikko huipentuu Kolmen sukupolven minimessuun, jossa pyritään huomioimaan eri ikäiset kirkkovieraat. Messuun kutsutaan kaikkia viikon aikana Ruosniemen kirkossa kerhoissa käyviä ihmisiä. Minimessin lyhyt kesto tekee lapsiperheidenkin osallistumisen helpoksi. Messun jälkeen on tarjolla lounas ja kakkukahvit.

Minimessuun kutsutaan kirkko- ja seurakunnan yhteistyönä. Keskustelua lähestymällä haluamme ylläpitää ja vahvistaa sitä yhteyttä, Turtola kertoo.

Kirkossa järjestetään viikolla monenlaista toimintaa ja kerhoihin osallistuu paljon väkeä. Toivomme on, että se joukko löytäisi näiden tapahtumien myötä tiena myös sunnuntain jumalanpalveluksiin, Roihupalo kertoo.

Ruosniemen Kolmen sukupolven viikon tapahtumatiedot löydät seurakuntatiedoista. Kaikkiin Ruosniemen kirkon tilaisuuksiin ovat tervetulleita myös muiden alueiden asukkaat.

MARI AHVENJÄRVI

Ruosniemen kirkon tapahtumia sivulla 11.

Katja Välimäki käy perheineen enklirikossa, joulukirkossa tai kun päiväkerholaiset esiintyvät jumalanpalveluksessa. Sinikka Roihupalo toivoo, että Kolmen sukupolven minimessu saisi lapsiperheitä liikkeelle ja kirkkoon olisi sen jälkeen mukava tulla muulloinkin.

Diakoniamarkkinat ja konsertti

Monenlaisia myyntipöytiä, kahvia ja hernekeittoa on diakoniamarkkinoilla pe 7.10. klo 10-13. Porin seurakuntakeskuksessa. Myyntipöytä on mm. lähetystyöllä, ystävyysseurakuntatyöllä, Pormestarinluodon piirineuvostolla ja Lähetysyhdistys Kyliäjäillä. Vessapaperia myydään diakoniatyön ruoka-avustuksia varten.

Tapahtuman alkurukous klo 10, klo 11 Lähetysyhdistys Kyliäjäin info ja klo 12 raamatuntutkimus. Markkinat päättyvät klo 13 alkavaan konserttiin, jossa esiintyvät Porin Veteraanilaulajat Velko Lehtosen johdolla ja Puhallinyhtye Sveitsikko Tauno Leppäpohjan johdolla. Ohjelmaa 5 ydinkeskusta-alueen diakoniatyölle. Järj. Keski-Porin seurakunta.

Hiljan päivänä hiljaisuudesta

Hiljaisuuden Ystävät ry:n toiminnan 25-vuotisjuhlaa vietetään lauantaina Hiljan päivänä 8. lokakuuta klo 14 alkaen Teljän kirkossa. Koivistonpuistikko 50. Kaikille avoimen tilaisuuden teemana on "Hiljaisuuden viljelyä Satakunnan mailla".

Juhlan alustuksen pitää Hepo-niemen hiljaisuuden keskuksen-toiminnanjohtaja Ulla Lumijärvi. Hän kertoo kesäajan mystikon Avilan Teresasta rukouksen opettajana. Mukana ovat myös Elina ja Seppo Laakso Saaren retriittikolista Laviasta sekä Porin ja Rauman seudun retriittiohjaajia. Hiljaisuuden Ystävät ry:n kuulumisia tuo toiminnanjohtaja Sirkka-Liisa Raunio. Väliajalla kahvitarjoilu. Järj. Porin seurakuntien retriittiyö.

Ulla Lumijärvi

Elämyksiä Raamatusta

Armon iltojen sarjassa Teljän kirkossa 16.10. etsitään elämyksiä Raamatusta Akasiasäätien Marianne Janssonin johdolla, musiikillisia elämyksiä tarjoavat Pekka ja Marja-Leena Itkonen. Marraskuun vieraina 20.11. on toimittaja-tiedottaja Heli Karhumäki. Armon illoissa ovat mukana myös Heikki Mäki-Pesola sekä Taina Saine ja Jarkko Willman. Järj. Porin Teljän seurakunta ja Suomen Raamattuopisto.

Keskustelua ja kokkausta

Miten oppisin rukoilemaan keskellä omaa arkea? Keskustelemaan pienryhmä "Ora et labora" rukoile ja tee työtä" kokoontuu Teljän kirkolla lokamarraskuussa yhteensä 7 kertaa. Kokoonnutumiset 18.10.-29.11. tiistaisin klo 18.30. Kokoonnutumissa valmistetaan ja nautitaan yhteinen iltapala. Lisätietoja ja ilmoittautuminen: lehtori Taina Saine p. 0400309 793 ja pastori Jarkko Willman p. 0400309 786.

www.bible.fi • markkinoiden laajin raamattuvalikoima • Suomen Piiplaseura • www.piiplakauppa.fi

TARTU PIPLIAAN

Uusia RAAMATTU tuotteita!

FARKKURAAMATTU
Rennot kangaskannet, vetoketu ja oikea tasku.

UUSIA PIENOIS-RAAMATTUJA

MEMORAAMATTU
Tyylikkää näkijäljitelmäkannet punaisella kuminauhalla. Mukana banderolli raamatunlauseella.

MANGA METAMORPHOSIS
Sarjakuvakirja evankeliumin synnystä. Nelivärikuvitus.

VIRSİKIRJAPOKKARI
Pienoisvirsikirja, Valoristikannet. Nuotillinen.

Suomen Piiplaseura | PL 54 | 00241 HELSINKI | puh 010 838 6520 | www.piiplakauppa.fi

Keräyspäivä: 2020/2010/2188 voimassa 1.1.2011 - 31.12.2012 Suomessa
pl. Ahvenanmaan maakunta, myymälä 15.11.2010 Pollehallissa

TASAUS 2011 NEPAL

Koulu antoi Babitalle ihmisarvon.
Nepallainen dalit-tyttö Babita Shada on vasta koulun päästyään ymmärtänyt oivansa tärkeä. Alakastisena hän on ollut yhteiskunnan ulkopuolinen.

Osallistumalla Tasauskampanjaan autat Nepalín alakastisia ja vammaisia mukaan yhteiskuntaan ja kiinni parempaan tulevaisuuteen. Koska jokaisella on oikeus ihmisarvoiseen elämään.

Lahjoita Tasauskampanjaan:
Sampo Panik 800014-161130
IBAN FI38 8000 1400 1611 30
BIC DABAFIHH
Viest: NEPAL39
www.tasaus.fi

SUOMEN LÄHETYSSEURA

Soitto riittää... ja juhlit ovat osaavissa käsissä!

Porin juhlapalvelu

(02) 637 6277
040 747 8269

ILMOITUSMYynti
Marita Lyyra
(014) 641 481
marita.lyyra@kotimaa.fi

DIAKONIALAITOKSEN HAUTAUSPALVELUT

Porissa, Eteläpuisto 10, puh. 632 7011
Ulvila, Lauttaranta 5, puh. 538 9090
Luvia, Luvian Kukka, puh. 558 1364
Noormarkku, Kukkapuoli, puh. 548 4074
Liikeajan jälkeen 044 705 2272

• KAIKKEA HAUTAUSALALTA •

LUOTETTAVAA, AMMATITAITOISTA HAUTAUSPALVELUA

Rautanen HAUTAUSTOIMISTO
Heinonen Group Oy
Itäpuisto 12, 28100 Pori

Puh. (02) 633 2707
Liikeajan jälkeen
0500 591 102

Paulan Pidot

Hoidamme perhejuhlit asiakkaan sekä meidän tiloissamme.

Lounas noutopöydästä ma-la klo 11-14
Puh. 02 648 0430
Gsm. 0500 898 772

• Pitopalvelu
• Juhlapalvelu

Kuuri-Riutantie 34

LAHTISEN ☎ (02) 633 9339

PIKAPESU

Gallen-Kallelank. 13 Pori
• Kemialliset pesut
• Mattopesut
AVOINNA: ma-pe 9.30-17

Heikkilän HAUTAUSTOIMISTO

Urpo Karihaara Ky
PORI ETELÄPUISTO 13
puh. (02) 633 2125 ja (02) 633 2699
Päivystys myös puh. 050 512 1905 (02) 641 7424

Täydellisiä hautausalan palvelua. Kuljetukset kaikkialle. Muistotilaisuuudet, skontatyöt.

Puh. (02) 635 1160
as. (02) 635 3583
Vesa Viitala 050-569 3653

Hautausseurasta ANJA VIITALA OY
Uusikirkonkatu 40, PORI

Enkelikuvia

Millainen on oma enkelini?

Galleristi Liisa Ekqvist, taidemaalari Arja-Riitta Ihalainen ja hieroja Harri Myllylä kertovat.

— On lupa uskoa enkeleihin. Enkeleillä on aikaa jokaiselle. Ei ole merkitystä sillä, onko enkeli mies tai nainen, onko enkelillä sukupuolta ylipäätään. Tärkeintä on se, että enkeleitä on, ja että meillä on suojelusenkelii, miettii Liisa Ekqvist.

Liisa Ekqvist on ollut 20 vuotta yrittäjänä. Tarina- ja teatterinukkejen tekeminen alkoi enkeleistä. Niitä on mennyt Espanjaan asti.

— Nukketeatteriesityksissä tarvitaan lujat nuket. Aluksi jännitin, miten enkeli kestää käsittelyn ja pysyvätkö ripset paikoillaan. Ensimmäisiin enkelinsiipiin en ollut yhtään tyytyväinen, ne olivat liian jäykät, hän muistelee.

Enkelit ovat olleet mukana alusta asti myös nukkekursseilla, joilla tehdään myös enkelihahmoja.

— Kurssilla huomaa, miten erilaiset enkelit ovat kaikki puhuttelevia. Enkelin voi tehdä ilman kasvonpiirteitä tai pikkutarkasti kulmakarvoja ja ripsiä myöten. Enkelin voi tehdä paperinarusta, villasta, vaikka mistä materiaalista, jotka kaikki antavat oman vivahteensa.

Ivalon kansalaisopiston kurssi oli ensimmäisiä Liisa Ekqvistin nukkekursseja. Enkelihahmoja valmistui myös seurakunnan käyttöön. Siksi ne siunattiin tehtävänsä.

— Enkeli oli aidosti läsnä tuossa hetkessä. Kurssi oli kaikkien osallistujien mielestä enemmän kuin olimme ajatelleet.

Suojelusenkeli

Liisa Ekqvist pitää Noormarkussa gallerian ohella taidelainaamaa. Enkeleitä kun on puhe, silmiin osuvat heti Panu Hemmington työt, joissa enkelit sijoittuvat maalaispihan piiriin. Toisessa maalauksessa enkeliltä on irronnut siipi, jota enkeli pitää vakavana kädessään. Toisessa enkeli on päässyt suksille. Liisa Ekqvist pitää myös Heljä Liukko-Sundströmin kuvista, joissa on enkeli mukana.

Miksi enkeli on niin puhutteleva?

— Lapsuudesta tutut enkelikiilto-
tokuvat vaikuttavat mielikuvaamme enkeleistä. Kiiltokuvat puolestaan ovat saaneet vaikutteensa vanhasta taiteesta, esimerkiksi renessanssitaiteilija Rafaelilta. Kiiltokuvat vievät myös lapsuuteen ja Nina Bergin pyhäkouluun, jota kävin monien muiden Tiilimäen lasten tapaan.

Lapsuudesta muistuu mieleen myös Suojelusenkeli-taulu, jossa enkeli varjelee rikkinäistä siltaa ylittäviä lapsia. Kuva on tuttu niin painokuvina kuin ristipistotoina monen lastenhuoneen seinällä.

— Enkeli on monikerroksinen eikä pysy meidän hallinnassamme. Ihminen joka tuntee itsensä voi kokea enkelin suureksi voimavaraksi. Se on salaisuus. Ei siitä tarvitse eikä voi julistaa, se on ja tuntuu.

Enkeli on valoa

Taiteilija Arja-Riitta Ihalainen on haluton määrittelemään omaa enkelilään.

— Puhun suoraan Jumalalle. Uskon kuitenkin, että enkelit toimivat välikäsinä, hän pohtii. Valkeus on päälimmäinen vaikutelma, enkelillä ei ole siipiä, hän ei ole mies tai nainen.

Taiteen välittämää enkelikuvia tärkeämpiä ovat kertomukset enkelin kohtaamisesta. Kun Arja-Riitta oli synnyttämässä kolmatta lastaan, päivysti kotona lasten turvana hyvä ystävä Merja Mannelin. Hän oli herännyt aamuyöstä tunteeseen, että joku on huoneessa ja nähnyt tuoloin enkelin. Enkeli täytti tilan olohuoneen nurkassa, hän oli kookas ja valoisa, jalat eivät koskettaneet lattiaa. Hänen puheensa välittyi, vaikka ei se äänenä tullutkaan. Enkeli kertoi, että tyttö on syntynyt, mutta ei jää tänne.

— Tytöllä oli synnynnäinen sydänvika ja hän kuoli parin viikon ikäisenä. Ystävä ei kertonut kokemastaan, koska "eihän sellaista oikeasti tapahdu". Asia selvisi minulle vasta vuotta myöhemmin. Istuimme lukemassa Raamatusta kohtaa, jossa puhuttiin enkelistä. Tulin kyseenäiseksi, oletko nähneet enkeleitä. Silloin Merja kertoi. Minua lohdutti, että lapseni oli niin tärkeä, että Jumala lähetti enkelinsä etukäteen.

Valoisa ja valkoinen oli myös se enkeli, jonka äitini näki pikkutyttöni. Kumminkin kokemukset ovat turvallisia, eivät lainkaan pelottavia.

Lasten enkeleitä

Arja-Riitta Ihalainen tiesi jo 12-vuotiaana haluavansa taitelijaksi. Lähipiiristä hän ei saanut tukea haaveelleen, joten hän opiskeli insinööriksi. Pentti Heinilän puhe Ulvilan Kirkkotuvassa reilut parikymmentä vuotta sitten muutti suunnan.

— Heinilä sanoi, että on tarkoitus tehdä, mitä sydän haluaa. Ja minähän tiesin aina halunneeni taitelijaksi. Seurasin intuitiota, eihän siinä ollut järkeä.

Aivan vapaaksi taitelijaksi hän ei Porin ja Kankaanpään taidekoulujen jälkeenkään jäänyt, vaan on opettanut jo parikymmentä vuotta Ulvilassa lasten taidekoulussa. Enkeleitä sielläkin aina toisinaan tehdään.

— Kerran teema toteutettiin niin, että seinälle kiinnitettiin ruskeaa voimapaperia. Siihen kukin sai kaiverin avustamana omanlaisensa ja omankokoiset ääriiviit. Viivojen sisään jokainen muotoili oman enkelinsa.

— Kerroin pojille, että Raamatussa mainituilla enkeleillä on miesten

Jumalan sanansaattajat

Enkelit ovat Jumalan sanansaattajia, jotka opastavat ja suojelevat ihmisiä. Vanhan testamentin kuvauksissa enkeli lähestyy monin tavoin: puhuu unessa, tulee tiellä vastaan, ilmestyy tulien liekissä.

Uudessa testamentissa enkelien toiminta liittyy keskeisiin tapahtumiin. Enkeli Gabriel kertoo Marialle tulevasta syntymästä, enkeli ilmestyy Joosefille ja paimenille. Enkeli vierittää kiven haudalta.

Kristuksen ylösnousemuksen jälkeen enkelit ovat mukana kirkon elämässä. Enkeli puhuu Filippokselle, vapauttaa Pietarin vankilasta ja ilmestyy Paavalille laivassa. Ilmestyskirja kuvaa, kuinka taivaallinen joukko ylistää ja palvoo Jumalaa.

Lähde: Riitta ja Seppo Teinonen: Ajasta ylösnousemukseen.

Enkelit ympäröivät meitä. Enkelihahmot ja kuvat syntyvät maalaamalla, virkkaamalla, ompelemalla, kirjomalla. Enelin kuva voi olla puuta tai savea, kiveä tai pumpulua. Suosittu suojelusenkeli-aihe löytyy myös patsaana.

nimet. Vältimme tekemästä kliseisiä enkelikuvia.

Arja-Riitta Ihalainen maalaa työhuoneellaan Porin 6. osassa, mutta mielellään myös Italiassa. Italialaisvaikutteisia ovat myös enkelikuvat, jotka syntyivät Teljän kirkon tilaisuuteen noin vuosi sitten. Lähtökohdastaan hän lähtee luomaan omaa

näkemyksen, tunnelmaa. Lopputulos syntyykin katsojan omassa päässä. Hän maalaa mielellään epäsymmetrisille paloille, joita hän kutsuu riekaleiksi. Erityisesti välillä aineellisen ja aineettoman rajalla on kiinnostavaa.

— Minulta on kysytty, enkö voisi tehdä julistavaa taidetta. Mutta on

oltava alitajunnalle uskollinen, muuten ei pysty tekemään mitään.

Enkelierätyksiä

Hieroja Harri Myllylässä on taiteilijan taipumuksia. Otsolan kuvataide-ryhmään hän meni vaimon patistamana. Tosin maalaamisessa on tullut

Sen sijaan oikeita enkeleitä hän tuntee kohdanneensa. Enkeli on sanansaattaja, viestintuoja ja -viejä. Kokemuksistaan hän kuvaa sanalla "enkelierätyks".

— Kuulen heleän ding dongin, vähän kuin ovikello soisi. Jos menen ovelle katsomaan, niin eihän siellä ketään ole. Kun kello soi yöllä, alan rukoilla. Vaikka ei itse tietäisikään, miten pitäisi rukoilla, niin Henki rukoilee.

Enkeleitä matkassa

Ristiä ja purjetta kuvaava alttariveistos on Harri Myllylän ensimmäisiä kristilliseen symboliikkaan pohjautuvia töitä. Se valmistui Missio Porin, mutta on nyt Pietarissa kristittyjen juutalaisten kokoontumistilassa. Juutalaistyön puitteissa hän on tehnyt Venäjälle monia matkoja.

— Suojelusenkelit ovat varmas-
ti mukana, sillä olemme saaneet olla turvassa ja rauhassa. Enkeli voi ottaa myös tavallisen ihmisen hahmon. Monta kertaa olen tuntenut, että minulla on ollut enkeleitä vierana.

Yhdessä enkelin vierailuksi Harri Myllylä kuvaa kokemuksensa si-
vutiellä Venäjän Karjalassa, kun vanha diesel-Transit lakkasi toimimasta. Paikalle tullut auto lupasi toimittaa apua, jota ei kuitenkaan koskaan kuulunut.

— Loppujen lopuksi putken vuotokohta löytyi omin voimin. Pääsimme kotipihaan, mutta sen jälkeen auto teki täyslakon. Joskus annetaan viisautta, niin että apu löytyy ihmeellisesti, hän kuvailee.

Raamatussa on useita kuvauksia enkeleitten toiminnasta. Harri Myllylän mielestä on erityisesti Danielin kirjan kuvaus arkkienkeli Mikaelista.

— Jumalan lähettämien enkeleitten lisäksi maailmassa on paikkansa myös langenneilla enkeleillä, ne ottavat yhtä lailla yhteyttä, totea hän.

MAIJA-LEENA SEPPÄLÄ

Marjaana Perttula

Harri Myllylän maalaus-
tarvikkeet ovat olleet pari vuotta käyttämättömiä. Ehkä taas voisi aloittaa. Enkeleitä hän ei kuitenkaan halua maalata

Liisa Ekqvistin puoliso Juhani Ekqvistin valmistamalla enkelillä on paikansa ikkunalla, josta se näkyy tielle. Alun perin näitä enkeleitä oli paljon, mutta ne ovat menneet maailmalle esimerkiksi kastelajoina. Tällä enkelillä on vakainainen paikansa meillä, kertoo Liisa Ekqvist.

Työni koostuvat yhdestä tai useammasta erimuotoisesta palasesta. Ne ovat ikään kuin osia jostakin suuremmasta kokonaisuudesta tai välähdystä jostakin tapahtumasta, kuvailee Arja-Liisa Ihalainen. Enkeliiä ja Mariaa kuvaava maalaus muodostaa enkelin siivet.

Mikkelinpäivää, enkelien sunnuntaita vietetään tänä vuonna 2. lokakuuta. Arkkienkeli Mikaelin mukaan nimetty juhlapäivä muistuttaa, että Jumala on luonut myös näkymättömän maailman.

Jukka-Pekka Lehto käyttää messussaan vanhaa ja uutta suomea, latinaa ja englantia.

Votiivimessu on säveltäjän lahjalaiva

Raino Salmijärvi

Huiletti, säveltäjä **Jukka-Pekka Lehdon** "Missa Votiva" on tilaustyö. Se kantaesitettiin Merivoimien kirkkojuhlassa maaliskuussa. Keski-Porin kirkossa teos aloittaa Iltamusiikkien syyskauden.

— Sävellystilauksen on säveltäjäle se kaikkein kaunein aihe, hymyilee Lehto ja jatkaa kertomalla, miten ajatus votiivimessun säveltämisestä syntyi.

— Pidin ideariihä laivaston soitokunnan kapellimestari **Timo Kotilaisen** ja Turun konservatorion kamarikuoron johtaja **Markus Ylijoki-Piini** kanssa. Mietimme kirkkoa, kuoroa ja soittoakustaa, sanoja, hengellisyttä, sanatonta laulua, kaikkea maan ja taivaan väliltä. Yhtäkkiä mieleeni nousi kirkon katosta riippuva votiivilaiva, joita on Suomessa etenkin rannikkoseuduilla. Merimiehet ovat lahjoittaneet niitä,

kun ovat kokeneet rukoustensa tulleen kuulluiksi.

Votiivimessu! Luulin keksineeni jotain ainutkertaista. Kuoromies Markus Ylijoki-Pii tiesi kuitenkin kertoa, että tsekkiläinen **Jan Zelenka** kirjoitti Votiivimessun jo 1700-luvulla.

— Käyttämäni votiivimessun kaava on tyypistetty ja ei-minikänpärinteen mukainen. Tärkeintä on ajatus. Tässä tapauksessa votiivini eli lupaukseni mukainen lahja on tämä vaatimaton musiikillinen teos.

Viisiosainen messu

Päädyin Missa votivassa vanhan suomen, englannin, latinan ja uuden suomen käyttöön, kertoo säveltäjä Jukka-Pekka Lehto.

Votiivimessussa on viisi osaa. Introitus on toiselta nimekään Tem-

pesta eli myrsky. Laiva on siinä vaiheilla vesillä. Osa johtaa "kyrieen", meidän on jossain vaiheessa pakko pyytää armoa. Graduale on virsi vanhasta suomalaisesta virsikirjasta (1886).

— Sanat tulevat sieltä, sävelet valitsin jostain käsittämättömästä avaruudesta, joka toisinaan minulle avautuu, toisinaan ei. Poljentonsa suhteen virren sävelmä on sukua monille tuntemillemme virsille, kuvailee Lehto.

Messun neljännessä osassa Sequentiassa yhdistyvät traditionaalisin latinankielinen messuteksti, Venantus Fortunatuksen runot sekä niiden englanninno 1700-luvulta. Dona nobis pacem -anna meille rauha päättyy **Jukka Helinin** rukoukseen.

— Missa votiva on säveltäjän votiivilaiva ajassa. Vaatimaton ja epätydellinen, kuten me ihmiset. Bach-

in sanoin: "Soli Deo Gloria, vain Jumalalle kunnia", muotoilee säveltäjä.

Sävellyksiä ja säveltäjänoppia

Jukka-Pekka Lehto on soittanut Porin Sinfonietassa 1980-luvulta lähtien. Työputken väliin tulleet virkavapaudet ovat kuluneet pääasiassa sävellystyöhön. Säveltäjänä hän aloitti lähes nelikymppisenä. Ja nyt 52-vuotiaana hän opiskelee säveltämistä.

— Säveltämisen tekniikka on toki ollut hallussa. Tärkeää opiskelussa ovat prosessointi, työmenetelmien löytäminen, oman tyylin ja sanottavan hakeminen ja yhdenmukaistaminen.

Lehdon tuotannossa kirkkomusiikkia on toistaiseksi Missa votivan lisäksi "Vocato Interna", johon innoitti piispa **Eero Huovisen** kirja "Pappi".

Keski-Porin kirkon iltamusiikki

Su 25.9. klo 17 Missa Votiva Laivaston Soittokunta, joht. Timo Kotilainen, Turun Konservatorion Kamarikuoro, joht. Markus Yli-Jokipii. Jukka-Pekka Lehto: Missa Votiva, Giovanni Pierluigi da Palestrina: Missa Brevis.

Su 16.10. klo 18 Liszt ja ranskalaiset Eero Annala, urut. Alain, Franck, Liszt.

Su 23.10. klo 18 FOCUS Juha Leinonen Kamariorkesteri Avanti!, Jukka lisäkkilä, joht. Joonas Ahonen, piano, Sirkka Lampimäki, sopraano.

To 10.11. klo19 Musiikkia Notre-Dame katedraalista I

Juhani Romppanen, urut. Louis Vierre: Sinfonia nro 1, Pièces en style libre.

To 24.11. klo19 Musiikkia Notre-Dame katedraalista II

Markku Hietaharju, urut. Louis Vierre: Sinfonia nro 2, Pièces de fantaisie.

Iltamusiikkien ohjelma 10 e, paitsi 23.10. liput 20 e.

Messun tekeminen tuntui luonnolliselta, vaikka siitä paineitakin tuli.

— Olen kirkon jäsen, kristitty. Olen myös ailahteleva ja epäilevä, mutta kristillisyyden on ohjaava voima, perusjuttu lapsuudesta asti.

MAIJA-LEENA SEPPÄLÄ

Ahlainen

Ahlaisten kirkko

Jumalanpalvelukset sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 25.9. sanajumalanpalvelus, saarna Heikki Mäki-Pesola, Heimo Hietanen, Hanneli Grönlund — Su 2.10. messu, Heimo Hietanen, Hanneli Grönlund — Su 9.10. sanajumalanpalvelus, Heimo Hietanen, Hanneli Grönlund — Su 16.10. messu, Heimo Hietanen, Hanneli Grönlund

Seurakuntakoti

Lähetyspiiri joka toinen Ti 13, parilliset viikot
Naistenpiiri joka toinen Ke 14, parittomat viikot
Perhekerho joka toinen Ke 10-11.30, parittomat viikot
Päiväkerho Ma ja To 13

Kellahden päiväpiiri

Kodeissa kerran kuukaudessa, paikka ja aika kirkollisissa ilmoituksissa

Hartaus

To 29.9. klo 12 vanhusenrivit ja klo 13:30 vanhaikot

Keski-Pori

Keski-Porin kirkko

Jumalanpalvelus sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 25.9. messu, Antero Virtanen, Pirkko Heikkilä, Ritva Mönkönen, Juhani Romppanen, kirkkokahvi, pienryhmätyö — Su 2.10. messu, Pekka Aalto, Pirkko Heikkilä, Juhani Karumäki, Juhani Romppanen, kirkkokahvi pienryhmätyö — Su 9.10. messu, Tapio Hietalahi, Kari Erkkola, Guido Kriik, kirkkokahvi lähetystyö — Su 16.10. messu, kirkkokahvi diakoniatyö

Ruosniemen kirkko

Jumalanpalvelus sunnuntaisin klo 12: Su 25.9. sanajumalanpalvelus, Kari Erkkola, Juhani Kempainen — Su 2.10. Mikkelinpäivän enkeliaiheinen jumalanpalvelus koko perheelle, Pekka Aalto, Guido Kriik, kahvi ja mehutarjoilu — Su 9.10. sanajumalanpalvelus — Su 16.10. kolmen sukupolven minimessu, Pekka Aalto, Raili Turtola, Guido Kriik, Ruosniemen seurakuntakuoro, Elinä Virtalaine, lastenohjaajia, messun jälkeen keittolounas ja kakkukahvit

Jorma Hynnisen 70 v. juhla-konsertti Ke 28.9. klo 19, Jorma Hynninen, baritoni, Kalevi Kiviniemi, urut, Pro Cantokuoro joht. Seppo Korhonen, liput 35 e tuntia ennen ovelta

Ammuetoollinen Ke 19.10. klo 8

Sanan ja rukouksen ilta Ti 4.10. klo 18.30 Sakari Leppänen, Seppo Vallinen, lauluryhmä Liekki — Ti 11.10. klo 18.30 Kari ja Tuula Nissilä, Porin Ylistyslaulajat — Ti 18.10. klo 18.30 Miika Afelt, Mirja Lundman, Tapio Koskela

Tuomasmessu Su 2.10. klo 18

Keski-Porin kirkon iltamusiikki: Su 25.9. klo 17 Missa Votiva, Laivaston Soittokunta, joht. Timo Kotilainen, Turun Konservatorion Kamarikuoro, joht. Markus Yli-Jokipii, Jukka-Pekka Lehto: Missa Votiva, Giovanni Pierluigi da Palestrina: Missa Brevis, ohjelma 10 e — Su 16.10. klo 18, Liszt ja ranskalaiset, Eero Annala, urut, Alain, Franck, Liszt, ohjelma 10

PORIN SEURAKUNNAT syys-lokakuussa 2011

Radio Dei uudistaa ohjelmistoaan

Porin seurakunnat edelleen mukana maanantain iltapäivässä.

Radio Dein ohjelmistossa on uusi päivälahtetus nimellä Keskipäivän Tasaus. Puolenpäivän molemmiin puoliin ulottuvaa suoraa lähetystä juontaa **Ari-Pekka Kaipainen**. Musiikilla säilyy Radio Dein keskipäivässä tärkeä rooli, mutta ajankoh- taisten aiheiden käsittelylle ja päivän puheenaiteita syventäville haastat- teuille varataan jatkossa enemmän tilaa uutisvirran lomaan.

Kaipainen luotsaa myös uutta Viikon debatti -ajankohtaisohjelmaa. Keskipäiväkoaa muisiin kuultavassa suorassa keskusteluohjelmassa arkea koskettavien – ja jakaviin – ajankoh- taisiin ilmiöihin ja niiden taustoihin.

Luterilaiset seurakunnat ja kristilliset järjestöt ovat omilla ohjelma- osuuksillaan mukana Radio Dein iltapäivälahtetysessä Toivon Päiväsä. Sen ohjelma-aika on maanantaista perjantaihin klo 13–17. Porin seurakunnista tehty viisiminuuttinen on mukana maanantain lähetyskis- sä noin klo 16.30. Porilaispalan toi- mittaa tiedottaja **Raino Salmijärvi**.

Toivon Päivää juontavat radiopappi **Mikko Salmi** ja toimittaja **Anu Lehtipuu**. Kirkolliset jälkiviisat punnit- sevät kirkolliset hudit ja osumat Toi- von tuomiokapitulissa, joka laajenee tunnin mittaiseksi keskusteluohjel- maksi. Toivon tuomiokapituli kuul- laan perjantaisin heti kello 16:n uutis- ten jälkeen.

Myös Radio Dein aamun ja illan lähetysiin on tullut syyskuun alus-

Raino Salmijärvi

sa muutoksia. Juonnettu aamulahtetus Parempi Huomen herättää kuulijat seitsemältä **Ariel Neulaniemen** seu- sassa. Kello 17 alkavalle Uskon Illalle antaa uutta ilmettä juontaja **Marjaana Keränen**.

Radio- jumalanpalveluksia 85 vuotta

Radiojumalanpalveluksella on keski- määrin 203 000 kuulijaa, ja se on YLE Radio 1:n viikon kuunnelluin yksit- täinen ohjelma.

— Radion ympärille kokoontuvat muodostavat Suomen suurimman ju- malanpalvelusyhteisön. Radiojuma- lanpalvelukseen voivat osallistua ne- kin, jotka eivät muutoin kirkkoon pääsisi, kertoo radiotoimituksen päällikkö **Anneli Vartiainen** Kirkon tiedotuskeskuksesta.

Radiojumalanpalvelus on YLE:n

vanhinta ohjelmistoa. Yleisradio lä- hetti ensimmäisen suomenkielisen radiojumalanpalveluksen syyskuus- sa 1926 vain kahden ja puolen vuoro- kauden kuluttua Yleisradion toimi- nan käynnistymisestä.

— Radiojumalanpalvelukset avaa- vat ikkunan suomalaisen kristilli- syyteen. Niitä lähetetään eri puolilta maata erilaisista seurakunnista. Ju- malanpalvelus on mahdollista kuul- la myös Yle Areenassa viikon ajan lä- hetysten jälkeen, Anneli Vartiainen kertoo.

Hartauksien tuottaminen kuuluu Ylen lakisäteisiin julkisen palvelun tehtäviin. Kirkon tiedotuskeskuksen radiotoimitus tuottaa jumalanpalve- lukset ja kouluttaa radiossa saarnaa- via

Radio Dein taajuus Satakunnas- sa on 95,7 MHz ja YLE Radio 1:n 87,7 MHz.

Toejoen pappila

Raamattupiiri Ke 28.9. klo 18.30, parittomat viikot
Rukousillat Su 2.10. klo 18.30, parittomat viikot
Lähetysilta To 6.10. klo 18.30, klo 18 kahvi, Aino ja Tauno Pi- hlaava, Ritva Mönkönen kum- milapsityö, Harri Myllylä juon- taan, Kaia Tontti

Vanhusten viikon tilaisuus Su 9.10. klo 14 Länsi-Porin seurakunnan lapsikuoro, Mar- jatta Salonen, kahvitarjoilu, Perusturvan ikäpisteistä pro- jektikordinaattori Marita Ran- tala

Iltaehtoollinen To 20.10. klo 18.30, Laura Koukkari, Juhani Romppanen, Kirkon Ulkomaan- navun info

Tyttökerho ks. ilmoitustaulu

Poikakerho To 20.10. klo 13-15, myös uudet vapaaehtois- työstä kiinnostuneet ovat ter- vetulleita näihin tapaamisiin, tied. Elna Virtalaine, p. 0400 309 821

Tarinatupa, uusi kohtaami- spaikka eläkeikään ehtineille, jota Anna ja Arvo vapaaehtois- voimin pidetään kerran kuu- kaudessa To 13-15, alkaa 29.9.

Raamattupiiri Ti 4.10. klo 13

Hyvä

Raamattupiiri Ma 26.9. klo 18, Anita ja Timo Tammissel- la, kirkkointie 42 b, paritto- mat viikot

Koko perheen tapahtuma Su 25.9. alkaa klo 12.30 Kan- sanlaulukirkolla, Pekka Aalto, Juhani Romppanen, viulisti Anita Salmi ja Arvo Viitanen, Toukarin Martat kahvittavat, päiväkerholaiset esiintyvät, tilaisuus jatkuu Lyttälän kou- lulla klo 14, jossa on paljon ohjelmaa

Tipurinkatu 20

Raamattupiiri Ti 18.10. klo 17

Verenpainemittaus To 27.10. klo 10-11

Lyttälän rukoushuone

Koko perheen tapahtuma Su 25.9. alkaa klo 12.30 Kan- sanlaulukirkolla, Pekka Aalto, Juhani Romppanen, viulisti Anita Salmi ja Arvo Viitanen, Toukarin Martat kahvittavat, päiväkerholaiset esiintyvät, tilaisuus jatkuu Lyttälän kou- lulla klo 14, jossa on paljon ohjelmaa

Toukari

Toukarin kuntosalo joka toinen Ti 9, parilliset viikot, tied. Lea Rantamaa, p. 0400 309 834, saunakävelä, lähtö ent. Lehtosen kauppa

Pormestarinluodon seurakuntakoti

Jumalanpalvelus joka kuu- kauden 2. sunnuntai klo 12: Su 9.10. klo 12 messu, Antero Virtanen, Sirpa Honkanen

Seurat To 6.10. klo 19, Mark- ku Nuorala, Niilo Nissilä, kah- vit klo 18.30

Virikepiiri tiistaisin klo 12-14

Tyttökerho tiistaisin klo 15-16

Ruokailu keskiviikkoisin klo 12-13

Lähetyspiiri Ke 28.9. klo 14, parittomat viikot

Raamattupiiri Ke 5.10. klo 18.30, parilliset viikot

Kahvi- ja teetupa lauantaisin klo 13-15

Luojan Luomien Leppoisat

Lauantait lauantaisin klo 13: kuukauden ensimmäinen kir- jastolauantai, kuukauden toi- nen laululauantai, kuukau- den kolmas runolauantai, kuukau- den neljäs käsityölauantai

Tiedekerho tytöille ja pojille Ma 16-17.30

Perhekerhot tauolla toim- intakauden syys 2011-kev- ät 2011

Diakonissan vastaanotto ti- istaisin klo 9-11, muina aikoi- na sovittu p. 0400 309 828, taloudellinen avustaminen ajanvarauksella

Toukari

Toukarin kuntosalo joka toinen Ti 9, parilliset viikot, tied. Lea Rantamaa, p. 0400 309 834, saunakävelä, lähtö ent. Lehtosen kauppa

Varhaiskasvatus

Tiedustelut, ilmoittautumi- set, palautteet ja toiveet toi- minnasta lapsityönohjaajalle: Päivi Isonokari, 0400-309 819, paivi.isonokari@pori.fi

Päiväkerhot Ruosniemi ma ja to klo 9-12 sekä 13-16, ti ja pe 9-12, Paula Brander ja Kris- tiina Jokinen p. 044730 9644

—Toujoki ma ja to klo 9-12 sekä 13-16, ti ja pe 9-12 sekä 13-16, Leila Lehtimäki ja Ter- hi Kujansuu p. 044 730 9645

— Pormestarinluoto ti ja pe klo 9-12, Päivi Piilola ja Sir- pa Koski, ma ja to klo 9-12 Sir-

KOTIMAA-YHTIÖT

Kotimaa-yhtiöt on johtava suomalainen kirkollisen viestinnän ja henkisen hyvinvoinnin viestintätalo. **Kotimaa, Askel ja Lastenmaa** ovat Kotimaa-yhtiöiden lehtiä, joita yhdistää kristillisyyden välittäminen.

Tule myymään lehtiä, joissa on sanomaa.

Haluatko olla tekemisissä ihmisten kanssa?

Tämä tehtävä on juuri sinulle, joka pidät ihmisten kohtaamisesta ja heidän kanssaan keskustelemisesta. Tehtävänäsi on asiamehenä myydä lehtiämme tilauksia. Osallistut tilaushankintakilpailuihin. Kutsumme sinut yhteisiin tapahtumiimme ja pääset asiamiesten yhteisille matkoille. Tietenkin maksamme sinulle myös mukavia lisäansioita.

Odotamme sinulta myönteistä suhtautumista lehtiimme ja kiinnostusta esitellä niitä uusille lukijoille. Perehdytämme sinut myyntityöhösi, annamme osoitetukea kontaktien löytämiseen ja autamme sinua pääsemään haluamiisi tavoitteisiin. Tule kokeilemaan olisiko tämä sinun tapasi tehdä seurakuntatyötä.

Ole yhteydessä kello 10.00–16.00 välisenä aikana markkinointikoordinaattori Anne Mutaseen 040–570 1875 tai myynti- ja markkinointipäällikkö Pauli Saukkoseen 040–060 1386, niin keskustellaan lisää tulevasta työstäsi.

PORIN SEURAKUNNAT syys-lokakuussa 2011

pa Koski ja Marja Kaski p. 044 730 9642 — Lyytlyä ti ja pe 13.30-16.15, Päivi Piilola ja Sir-pa Koski p. 044 730 9646 — Seurakuntakeskus ma ja to klo 13-16, Eija Lindholm ja Sir-pa Koski p. 044 730 9641 — Syksyn 2011 päiväkerhoissa mahdoll. muutama paikka. Kysy lapsityönohjaajalta. 15.8.2011 mennessä täytyy olla täyttänyt 3 vuotta

Perhekerhot Toejoen pappila Ke 10-11., Leila Lehtimäki ja Terhi Kujuansuu, tied. Lea Rantamaa — Ruosniemen kirkko Ke 10-11.30, Kristiina Jokinen ja Paula Brander, tied. Eli-na Virtalaine — Pormestarinluodon seurakuntakoti, perhekerho taulla syksy 2011-kevät 2012 — Lyyttilän rukoushuone Ke 10.15-11.45, Marja Kaski, parillisilla viikoilla myös lastenohjaaja Päivi Piilola, tied. Lea Rantama

Muksupiiri, Mikonkatu 8, pariton keskiviikko klo 10-11.30, lapsityönohjaaja Päivi Isonokari joko diakoni Mikko Salonen tai lapsityön teologi Laura Koukkari. Tiedustelut Päivi Isonokari 0400 309 819, Mikko Salonen 0447 309 648

Musiikkileikkikoulu Seurakuntakeskus, Eteläpuisto 10 b, 3. krs päiväkerhotila, Ke 17 (3-4 v) ja Ke 18 (5-6 v) Tiedustelut Päivi Holkko, p. 0400 309 837, paivi.holkko@porievl.fi

Musiikkitoiminta Seurakuntakeskus musiikkisali 5, krs: Kamarikuoro Voix Humaine Ke 17, alkaa 7.9., tiedustelut Guido Kriik 0400 309837 — Keski-Porin kirkkokuoro Ke 18.30, alkaa 7.9., tiedustelut Guido Kriik 0400 309 837 — Porin Ylistyslaulajat To 18, alkaa 15.9., tiedustelut Kaia Tontti, p. 0440 803 388 — Cantores Vesperi Pe 16, alkaa 9.9., tiedustelut Guido Kriik 0400 309837 tai Aulis Haavisto 041 775 1631 — Porin Laulumiehet Pe 17.30, alkaa 9.9., tiedustelut Aulis Haavisto 041 775 1631 — Tuomaskuoro ja soittajat, harjoitukset sovitaan erikseen, tiedustelut Päivi Holkko 050 5163 700

Ruosniemen kirkko Ruosniemen seurakunta-ouro Ma 18.30, alkaa 5.9., tiedustelut Juhani Kemppainen p. 0400 309 838

Tyttötöy

Pormestarinluodon seurakuntakoti Ti 15-16 — Ruosniemen kirkko Ma 16-17.15 — Toejoen pappila, Mainostetaan ilmoitustauluilla ja koulun kautta.

Poikatöy

Kalaholman koulu salibandykerho Ti 15.30-16.30, ohjaaja Mikko Jokinen, kerho on tarkoitettu 1-3. -luokkalaissille — Toejoen koulu salibandykerho Ke 15-16, 1-3 -luokkalaiss- et , Ke 16-17, 4-6 -luokkalaiss- et, ohjaaja Mikko Jokinen -kerho on koulun ja seurakun- nan yhteistyömuoto — Ruosniemen kirkko pienoismailli-kerho To 15.30-16.30 (kellon- aika saattaa vielä vaihtua) oh- jaajana Mikko Jokinen, ker- hossa kootaan ja maalataan perinteisiä muovimalleja se- kä tutustutaan rc-autoihin.

Kerhoon mahtuu noin 10 poi- kaa — Lyyttilän rukoushuone isä-poika -illat 10.10, ja 14.11. klo 18 — Lisäksi syksyllä 2011 on tulossa lyhytelokuvakerho alakuulauksilla. — Lisätietoja poikatyöstä ja ilmoitt. Mikko Jokinen p. 0400 309 823

Tytöt ja pojat

Pormestarinluodon seurakun- takoti Tiedekerro Ma 16-17.30,

ohjaaja Marjatta Kataja. Kerho on tarkoitettu 9-11-vuotilaille tytöille ja pojille. Tiedekerhos- sa tutustutaan luonnontieteen perusteisiin tekemällä käytän- nön kokeita. Ohjelmaa paikka. Kysy lapsityönohjaajalta. 15.8.2011 mennessä täytyy olla täyttänyt 3 vuotta

Noorisotyö

Mikonkatu 8: Nuortenillat To 17, yhdessäolona hartauden, sanan, kahvin ja lautapellen merkeissä — Isoskoulus, joka on To 12-30, alkaen 21.9. — Leirivustajakoulu- tus jo isosena toiminnelle joka toinen Ke 17-18.30 — Ialavii- kki Silokalliolla 23.-25.9. (ilm. viim. 16.9.) — isosviikkisileiri Silokalliolla 9.-11.12., ilm. vi- im. 30.11. — **Maata näkyvis- sä** -festarit 18.-20.11 Turus- sa, ilm. 4.11.mennessä, lähtö- ja paluujat ilmoitetaan myö- hemmin. **Ustietietoja** nuoris- oppi Tapio Hietalahti p. 0400 309 829 tai vs. nuorisotyönoh- jaaja Katriona Mäki p. 0400 309 835

Länsi-Porin kirkko

Jumalanpalvelus sunnuntai- sin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 25.9. messu, Jarmo Mäki-Mi- kola, Mika Kyytinen, Antti Yrjö- lä, messun yhteydessä Hanna Lindbergin matkaan siuna- minen, pyhäkoulu, kirkkokah- vi, Kylväjän lähetysshetti, Han- na Lindberg — Su 2.10. perhe- messu, Elna Kaunisto, Marja Lehtonen, Päivi Holkko — Su 9.10. messu, Jussi Kärmäran- nen tulosaarna, Elna Kaunis- to, Antti Yrjölä, pyhäkoulu, lä- hetyslounas — Su 16.10. mes- su, Tanja Häkkinen, Päivi Holk- ko, pyhäkoulu

Sanan ja lähetksen ilta Su 25.9. klo 17, Jarmo Mäki-Miko- la, Hanna Lindberg, Jussi Kärm- eranta, Matti Niemi, järj. Järj- vääjä ja Länsi-Porin srk

Sanan ilta To 29.9. klo 18, Tan- ja Häkkinen, Erik Silvola, aihe ”Uskovana lopunajassa”

Iltaikirkko Su 9.10. klo 18, vuo- den 1968 kaava, Mika Kyyti- nen, Timo Reunamo, Päivi Holkko, rukoilevaisseurat

Ilta Ilosanomalle To 13.10. klo 18, aihe ”Raamatun arvovalta”, Veijo Järvinen, teettarjoilu

Ystävyyden ilta Su 16.10. klo 17, kahvi

Noormarkkuun, Villa Maire- aan, Lassilan kirkkoon ja Mi- ranellan tehtaan myymälään Ti 18.10. Hinta 30 e sis. ruuan.

Naisten raamattupiiri Ma 18, R. Suominen

Työtupa Mahdollisuus kudon- taan ja ompeluun, puutyöpa- jassa lintulautoja ja -pönttöjä, kelloja ym.

Preiivikin kirkko

Messu Su 16.10. klo 12, Tanja Häkkinen, Päivi Holkko

Raamattupiiri Ti 18, Helena Ainasoja

Lattomeren kirkko

Perhemessu Su 2.10. klo 12, Tanja Häkkinen, Päivi Holkko

Pietniemen seurakuntatalo

Sanan ja lähetksen ilta Ma 26.9. klo 18, Jarmo Mäki-Miko- la, Mika Kyytinen

Olotupa

Ojuntie 2, avoinna ma-pe 10-14, p. 0447 309 656: Viikko- ohjelma: Ma puuröpäivä, Ma 10.10. klo 12.30 Sanan äärel- lä Raamatun tutkiskelu, Ma 26.9. klo 12.30 Lukkarin kou- lu, yhteislaulua kanttorin joh- dolla, Ma 14 naisten raamat- tupiiri, parittomat viikot — Ti 12 ompeluseurat — Ke 5.10, ja 19.10. klo 12 lähetyslaulajaiset, Ke 28.9, ja 12.10. klo 12 kan- sainvälisen työn diakoniatpiiri — To 13.10. klo 10.30-14.30 eläkeläisten palvelupäivä, To 29.9, ja 13.10. klo 12 eläkeläis- ten päiväpiiri — Pe 9.30 per- hekerho, Pe 11.30-12.30 veren- paineennmittausta

Kirjallisuuspiiri Ti 11.10. klo 18.30

Vanhaja postikortteja voi toimittaa Olotuvalle tai jättää Olotuvan postilaatikoon

Tietotupa

Nuorisokahvila, Ojuntie 2: Al- keiskurssit ja yksilöohjausta tietokoneen käyttöön eläke- läisille. Tiedustelut Onni-Juha- ni Honkasalo p.040 7733 182

Lähetyspiirit

Lattomeren lähetyspiiri Ti 27.9. ja Ti 11.10. klo 18, paikka ilm. myöhemmin — Käppärän lä- hetyspiiri Ti 4.10. klo 18, paik- ka ilm. myöh. — Käppärän lä- hetyspiiri Ti 18.10. klo 18 Olo- tuvalla, Ulla Lindberg, kahvi- tarjoilu

Eläkeläisten päiväpiirit

Lattomeren kirkko Ma10.10. klo 11 — Preiivikin kirkko Ti 11.10. klo 12 — Niittymaan koulu To 6.10. klo 13 — Olotu- pa To 29.9, ja 13.10. klo 12 — Viasveden kerho Olotuvalle To 13.10. klo 12

Nuorten aikuisten pizza- ja pe- li-illat

Nappi-klubi Olotuvalle Ke 28.9, ja 12.10. klo 18.30-21, lautape- lejä, seurustelua, pizzaa

Syysretki

Noormarkkuun, Villa Maire- aan, Lassilan kirkkoon ja Mi- ranellan tehtaan myymälään Ti 18.10. Hinta 30 e sis. ruuan.

Bussi klo 9.50 Suoaukee, 9.55 Lattomeren kirkko, 10.05 Niit- tymaa, 10.15 Länsi-Porin kirk- ko, 10.30 seurakuntakeskus. Il- moittautumiset 10.10. men- nessä Länsi-Porin seurakun- taan p. 044 7309 655

Nuoret

Nuortenillat Ke 5.10. ja 19.10. klo 18-21 Länsi-Porin kirkolla — Iltamessu Pe 23.9. klo 18, Jussi Kärmänta, Päivi Holkko — Yökahvila La 1.10. ja 15.10. klo 19-24.5 Nuorisokahvilalla

Noormarkun kirkko

Jumalanpalvelus sunnuntai- sin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 25.9. messu, Samu Repo — Su 2.10. mikkelinpäivän per- hekirkko, Samu Repo, Markku Lahti, päiväkerholaiset ja pyhä- koululaiset laulavat — Su 9.10. messu, Kari Penttinen, Markku Lahti — Su 16.10. messu, Sa- mu Repo, Kari Penttinen, Mark- ku Lahti

Lassilan kirkko

Messu Su 2.10. klo 13, Kari Penttinen, Markku Lahti

Sanajumalanpalvelus Su 16.10. klo 19, Samu Repo, Markku Lahti

Noormarkun pappila

Kaikkeille avoin aamuru- kohetki To 22.9., 29.9., 6.10., 13.10. ja 20.10. klo 7-7.20

Raamattu- ja rukouspiiri Su 25.9., 2.10. ja 9.10. klo 18

Naisten raamattu- ja rukous- piiri joka Ma 18

Miesten raamattu- ja rukous- piiri joka Ti 18-20, tilaisuuden alussa rukous Suomen puoles- ta yhdessä Radio Dei'n (95,7 Hz) rukousohjelman kanssa. Ti- laisuudessa keskustellaan seu- raavan sunnuntain raamatun teksteistä.

Kultaisen iän kerho Ke 28.9. ja 12.10. klo 14

Perhekerho torstaisin klo 9.15-11.15

Mahdollisuus ilta To 6.10. klo 18.30, Viskarit, Kari Penttinen, Kristiina Huhtanen

Siionin kristiinen lauluilta Su 9.10. klo 18, Janne Peltö-Pi- ri, Veli-Pekka Huhtanen

Näkövammaisten ryhmä To 13.10. klo 14

Lähetysilta To 13.10. klo 18, Arja Lehmiöjoki, Kari Penttinen, Kristiina Huhtanen

Noormarkun seurakuntatalo

Kivipiiri joka To 17 alakerrassa

Naistenpiiri joka toinen To 14, parilliset viikot

Ehtookaffeella joka toinen To 18, parilliset viikot

Miestenpiiri joka Pe 13

Vanhaa testamenttia hepre- aksi -kurssi Ti 27.9., 4.10. ja 11.10. klo 18, Kari Penttinen

Aivohalvaus- ja afasiaryhmä joka toinen Ke 14, parittomat viikot

Mielenterveysryhmä joka toi- nen Ti 13.30, parilliset viikot

Digikuvauksen abc-kurssi Ke 12.10. klo 18-19.30, Esa Koh- tamäki

Lastentalo

Pyhäkoulu sunnuntaisin klo 10: 25.9., 9.10. ja 16.10.

Päivä- ja perhekerhot

Lastentalo: Ma ja Ke 9-11.45 (4-5 v.) kaksi ryhmää — Ma ja Ke 13-15.45 (4-5 v.) kaksi ryhmää — Ti ja To 9-11.45 (4-5 v.) kak- si ryhmää — Ti 13-15 ja To 13-15 (3 v.) naperokerho — Söör- tupa: Ti ja To 13.15-15.45 (4-6 v.) — Noormarkun pappila: To 9.15-11.15 perhekerho — Lassilan pappila: perhekerho lauantaisin kerran kuukaude- sa, tark. paikalliseshdessä — Vapaista paikoista tied. Anne Laikkola p. 044 7309 717, an- ne.laikkola@evl.fi

Hartaudet

Snällintuvalla Ke 28.9. ja 12.10. klo 13.30 — Hopeaharjussa Ti 4.10. klo 13.30 — Mäntylinnas- sa Ke 5.10. ja 19.10. klo 13

Metsäkirkko

Ampumaradalla Su 2.10. klo 17, Kristiina Huhtanen, Kari Penttinen, Markku Lahti

Lähetysilta

Kristina ja Ismo Lavosella, An- nantie 1, To 29.9. klo 18

Kairilan päiväpiiri

Koivumäessä To 22.9. klo 13

Kuoro toiminta

Noormarkun kirkkokuoro Ke18-19.30 Noormarkun seu- rakuntatalo ja Lassilan kirk- kokuoro To 19-20.30 Lassilan pappila, joht. Markku Lahti p. 044 7309 727

Varhaisnuoret

Joka toinen Ma 17-18.30 tyttö- kerho 3-5-luokkalaissille Söör- tuvalla, parittomat viikot, vetä- jä Jenny Vuorinen — Joka toi- nen Ma 17-18.30 poikakerho 3-5-luokkalaissille Söörtuvalla, Jenny Vuorinen — To 16-17.30 puuhakerho 3-5-luokkalaissil- le Söörtuvalla, alkaen 20.9., Jenny — Ti 18.30-20 puuha- kerho 3-5-luokkalaissille Lassil- lan pappila, alkaen 20.9., Jen- ny — To 16.20-18 kakkikerho 2-4-luokkalaissille Noormarkun srk.talolla, alkaen 22.9., vetäjä- nä Linda ja Juulia — To 18.30-20 kakkikerho 2-3-luokkalaissil- le Noormarkun srk.talolla, alka-

en 22.9., vetäjinä Jenna ja Brita — Ilmoittautumiset tekstivies- tein Jennylle p. 044 7309 729 tai sähköpostilla jenny.vuori- nen@porievl.fi. Paikkoja rajoi- tetusti, ilmoittaudu pian.

Pihlavan kirkko

Jumalanpalvelus sunnuntai- sin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 25.9. sanajumalanpalvelus, Pertti Hietalahti, Jouni Maunu- la — Su 2.10. perhekirkko, Pir- jo Tiira, Jouni Maunula — Su 9.10. messu, Pertti Hietalahti, Hannu Dietrich, Eeva Lindhol- ma — Su 16.10. sanajuma- palvelus, Pirjo Tiira, Eeva Lind- holm

Kirkon seurakuntasali

Seurakuntapiiri joka Ke 15

Miesten raamattupiiri joka toinen Ma 14, parilliset viikot

Pihlavan seurakuntatalon kahvio

Raamattupiiri joka toinen Ti 18, parilliset viikot

Lähetyspiiri joka toinen To 16, parilliset viikot

Kanneljärvi piiri joka toinen Ma 18, parilliset viikot

Pihlavan seurakuntatalon iso sali

Syyslounas lähetystyön hy- väksi Su 9.10. klo 11-13, hin- ta 8 e, 5-12 v. 4 e ja alle 5 v. il- maiseksi

Nuorten konsertti Su 16.10. klo 17, Terhi Rätty, Jouni Mau- nula

Kyläsaaren seurakuntatalo

Sanajumalanpalvelus joka kuukauden ensimmäinen sun- nuntai klo 12

Seurakuntapiiri joka toinen Ke 13, parilliset viikot

Lähetyspiiri joka toinen Ti 18, parittomat viikot

Mäntyluodon seurakuntakoti

Sanajumalanpalvelus joka kuukauden toinen sunnuntai klo 12

Kuorot

Pihlavan kirkolla: Kirkkokuoro keskiviikkoisin klo 18 ja nuor- ten kuoro torstaisin klo 17, Jouni Maunula

Varhaisnuorten kerhot

Pihlavan kirkko: Ma 17.30-19 korukerho, Ke 16-17 musaku- bli, Ke 17-18 säilykerho, Ke 17-18.30 kakkikerho, To 15.30-16.30 touhukerho ja To 16.30-17.30 K 12 kerho — Mänty- luodon seurakuntakoti: Ke 17.30-19 tyttö-poikakerho — Kyläsaaren seurakuntatalo Ke 15.30-16.30 poikakerho, Ke 17-18 tyttökerho — Enäjärven koulu (kirjasto) Ti 16-17 tyt- tökerho ja To 16-17 poikake- rho — Yhteystiedot: Pihlavan srk.toimisto p. 0447 309 660

avoinna ma-pe 9-12, to lisäk- si 16-17, Sinikka Hännikkälä p. 0400 309 737, Terhi Rätty p. 0400 309 736, Anne Sippola p. 0400 309 741, Hannu Diet- rich p. 0400 309 734, www.po- rievlf.fi

Nuoret

Nuortenillat joka To 18-20 Pih- lavan kellarikirkossa

Yökahvila joka Pe 19-23 Kylä- saaren kylätalolla

Perhekerhot

Kaanaa, Kyläsaari, Pihlava Ma 9-10.30

Päiväkerhot

Kyläsaari ja Pihlava Ma ja To 13-16 ja Ti ja Pe 9-12 ja 13-16 — Kaanaa Pe 9-12

Pyhäkoulu

Kyläsaaren seurakuntatalo Su 2.10. klo 15-16.30

Teljän kirkko

Jumalanpalvelus sunnuntai- sin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 25.9. messu, Teuvo Aho, Pert- ti Kymäläinen, Saara Kukko — Su 2.10. perhemessu, Pertti Ky- mäläinen, Esa Kymäläinen, He- li Lehtonen — Su 9.10. mes- su, ikäihmisten kirkkopyhä, Osmo Kauppinen, Kaisa Huh- тала, Heli Lehtonen, Iltpäivä- kuoro, messun jälkeen ruokai- lu, kirkkokulj, klo 9.25 Esival- lankatu 6, klo 9.30 400-vuotis- koti, klo 9.35 Rautatiepuisto- katu 2, klo 9.40 Väinölään kirk- ko, klo 9.45 Puhurintie 1-3, ja paluu messun jälk. — Su 16.10. messu , Janne Peltö-Piri, Pertti Kymäläinen, kirkkokuoro, Sa- ara Kukko

Rauhanyhdistyksen syysseu- rojen ehtoollisiltakirkko La 24.9. klo 18, Teuvo Aho, Pert- ti Kymäläinen, Heli Lehtonen

Seurat Su 25.9. klo 13, Erkki Savela ja Toivo Kalliokoski

Lähetysilta Ke 5.10. klo 18, Namibian nimikolähettimme Suvi ja Janne Dahlsten ”Tuu- lahduksia Namibiasta”, kahvi- tus klo 17.30 alkaen

Hiljaisuuden iltpäivä La 8.10. klo 14, Hiljaisuuden ystä- vä: ryn toiminnan 25-vuhtla,

alustus Heponiemen Hiljaisuus- den keskuksen toim.joht. Ulla Lumijärvi, mukana mm. Sir- ka-Liisa Raunio, Elna ja Seppo Laakso, Raija Kiviniitty

Armon ilta- Elämäyksi Ra- matussa La 16.10. klo 17, Ma- rianne Jansson, Pekka Itko- nen, laulu, Marja-Leena Itko- nen, piano, Taina Saine, Jar- ko Willman, Heikki Mäki-Pesola

”Good news” Teljän Kama- rikkuoron 55-vuotisjuhlacon- sertti Su 23.10. klo 15. Tarkem- mat tiedot myöhemmin

Ikämieskerho joka toinen Ti 14; 4.10 Kaisa Huhtala aihe- na seurakuntakoti, Raamattu mukaan.

Väinölään kirkko

Iltamessu Pe 30.9. klo 19, Jan- ne Peltö-Piri, Ilkka Riihimäki — Pe 21.10. klo 19, Ilkka Riihimä- ki, Eeva Nurmenniemi

Valoa Elämään Su 25.9. klo 18, Liekki-ryhmän sävelin, joht. Hanna Heinil

kysellä myös lapsityönohjaaja Ritva Parkkilailla.

Nuorten toiminta

Väinölään kirkko: Nuortenilta Pe 19-22 —Tuikut Ke 19-21 — Iltamessu joka toinen perjantai klo 19; 30.9. Janne Pelto-Piri, Ilkka Riihimäki —Isos- ja LA -koulutus Ke 18-20, parilliset viikot

Lisäksi: Megaleiri, Silokallio 23.-25.9. — Maata Näkyvissä-festivaali, Turku. Ilmoittautumiset Janne Pelto-Pirille tai Eeva Nurmenniemielle. **Sielunhoidollisen keskustelun päivystys** To 15-16 Väinölään nuorisotoimistolla, voit myös ottaa yhteyttä työntekijään ja sopia erillisen ajan. Ota rohkeasti yhteyttä. —Teljän vs. nuorisopastori Janne Pelto-Piri, p. 0400 309 792, janne.pelto-piri@porievl.fi, nuorisotyönohjaaja Eeva Nurmenniemi p. 0400 309 797, eeva.nurmenniemi@porievl.fi, Porin Teljän rippikoulu- ja nuorisotyö, www.Facebook.com

Reposaari

Reposaaren kirkko

Jumalanpalvelukset sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 12: Su 25.9. sanajumalanpalvelus, saarna Heikki Mäki-Pesola, Heimo Hietanen, Pekka Tyini — Su 2.10. klo 12 messu, Heimo Hietanen, Pekka Tyini — Su 9.10. sanajumalanpalvelus, Heimo Hietanen, Hannele Grönlund — Su 16.10. messu, Heimo Hietanen, Hannele Grönlund

Pappila

Raamattupiiri tiistaisin klo 13 **Perhekerho** tiistaisin klo 17 **Kuntokerho** joka toinen keskiviikko klo 13, seur. 5.10. ja 19.10.

Päiväkerho maanantaisin ja torstaisin klo 13 **Diakonissan vastaanotto** joka toinen keskiviikko klo 10.30-12, seur. 5.10. ja 19.10.

Yhteinen toiminta

Kehitysvammais- ja mielenterveystyö

Seurakuntakeskuksessa: Kehitysvammaisten päiväkerho Ke 13-14.30, seur. 12.10. ja 9.11. — Kehitysvammaisten iltaker-

PORIN SEURAKUNNAT syys-lokakuussa 2011

Jorma Hynninen 70-vuotisjuhlakiertueella

Rakkaudella ja lämmöllä, kiitollisuudesta musiikille, laululle ja yleisölle. Siinä ydinajatus, kun baritoni **Jorma Hynninen** juhlistaa 70-vuotisjuhliaan neljän konsertin sarjalla. Keski-Porin kirkossa konsertti on keskiviikkona 28. syyskuuta.

Hynnisen lisäksi konsertissa ovat mukana urkutaiteilija **Kalevi Kiviniemi**, Pro Canto -kuoro ja kapellimestari **Seppo Korhonen**.

Oopperalaulaja, professori Jorma Hynninen, on suomalaisen esittävän taiteen merkittävimpiä edustajia. Suurista oopperarooleista ja lied-resitaaleista tunnettu Hynninen haluaa omistautua 70-vuotisjuhlakonserteissaan myös sakraali-musiikin helmille. Konserttien säveltäjänimistä mainittakoon Anto-

nin Dvořák, Gabriel Fauré, Jean Sibelius, Einojuhani Rautavaara ja Os-
kar Merikanto. Urkusooloina ranskalaisen urkumusiikin suuri tulkitsija Kalevi Kiviniemi soittaa ranskalaisäveltäjien Charles-Marie Widorin ja Pierre Cochereau'n teoksia. Konsertissa kuullaan Seppo Korhosen uusi sävellys Pro Canto -kuorolle ja avainviululle, jota soittaa **Anni Tolvanen**.

Keski-Porin kirkko ke 28.9. klo 19. Liput ovelta 35 euroa.

Jorma Hynninen.

ho Ti 17.30-19 seur. 4.10. ja 18.10. — Kehitysvammaisten vanhemmat Ma 13-14.30 Tukikeskuksen tiloissa, seur. 3.10. ja 17.10. — Mielenterveyskerho Tukikeskuksen tiloissa Ma 13-14.30, seur. 10.10. ja 24.10.

Päihde- ja kriminaaliryö

Avoin ryhmä Ma ja Ke 9-11 Tukikeskus, Eteläpuisto 10 B, vertaistukea päihdeongelmaan

Katulahetyksiltä

Seurakuntakeskus, Eteläpuisto 10 B 2. krs tukikeskuksen tiloissa perjantaisin klo 18

Kuurot

Raamattuhetki Seniorikerhossa To 22.9. klo 12 Kuurojen yhdistyksellä, Länsip. 26 Ti 11.10. klo 15 lähetyspiiri tukikeskuksessa, Eteläpuisto 10 B — Raamattupäivät Sastamassa 8.-9.10. Ilmoittautumiset Minnalle 30.9. mennessä. Päivien hinta 20 e

Näkövammaistyö

Näkövammaisten kerho 22.9., 6.10. ja 20.10. klo 13 seurakuntakeskuksessa

Sotiemme veteraanit

Hengellinen kuukaustilaisuus Pe 30.9. klo 13.30 seurakuntakeskuksessa

Kirkkovaellus

Noormarkussa La 24.9., Onnenkallion leirikeskuksesta Noormarkun kirkolle, matka n.15 km. Tied. ja ilm. Eira Laiho, p. 0400 512 9135 tai Ritva

maa@evl.fi

maksun suorittamiseen tietokoneen kautta. Avustaja on paikalla maanantaisin klo 10 – 11.

Länsi-Porin seurakunnan Olotu-
sa teknistä apua laskujen maksami-
seen maanantaisin klo 10 – 11.
— Pankkeissa on entistä vähem-
män maksuautomaatteja ja palvelu-
tiskillä tulee laskun maksamisesta li-
säkuuluja. On kuitenkin paljon ihmisi-
ä, joilla ei ole kotitietokonetta. Tä-
hän tarpeeseen Olotuvalle perustet-
tiin uusi palvelu, kertoo diakonia-
työntekijä **Jouni Kivimaa**.

Palvelua varten on hankittava omasta pankista ilmaiset pankkitu-
lukset. Olotuvalta löytyy tietokone,
ja asiantunteva henkilö tarjoaa apua

Pihlavan juhlatvuosi jatkuu messuilla

Tänä vuonna on 50 vuotta Pihlavan seurakunnan perustamisesta. Juhlat-
vuosi jatkuu Pihlavan kirkossa 2.10.
perhekerholla ja 23.10 merellisel-
lä Pihlavan-messulla. Adventtina 27.11.
vietetään juhlaalumalanpalvelusta.

Teljässä ajanvarauksella diakoniatyöntekijälle

Pori Teljän diakoniatyöntekijöillä ei enää ole viikoittaisia aikaa sidottuja vastaanottoja, vaan palvelussa on siirrytty ajanvaraukseen. Diakoniatyöntekijöihin saa yhteyden joko soittamalla tai sähköpostilla.

Porin Teljässä on viisi diakonia-
työntekijää, yhteydenotot oman asuinalueen työntekijään. **Ara-
van** alue Pirjo Paukkunen p. 0400 309 863. **Pinomäki** ja 6. **osa** Sinikka Orjala p. 0400 309 865. **Sampolan** alue Marja-Terttu Sundell p. 0400 309 864. **Teljän kirkon** alue Hele-
na Kuusiranta p. 0400 309 866. **Väinölään** alue Minna Salminen p. 0400 309 851. Jokaisen sähköposti on muo-

Herättäjän seurat seurakuntakeskuksessa, 1. krs., joka toinen To 19, seur. 22.9. ja 6.10.

Kansanlähetys läh.koti, srk. keskus, 5.krs: Joka toinen Ma 16.30 Epin piiri, Raamatun äärellä Arja Lehmijoen johdolla — Ma 18.45 Startti-raamattupiiri, tutustutaan Raamattuun, rukoillaan, keskustellaan — Su 17 teemallat krist. uskoon liittyvistä asioista: 2.10. Miehen ja naisen asema perheessä ja seurakunnassa, 16.10. Abortti ja eutanasia — Su 17 Kohtaa-mispaikka mus.sali; 25.9. Kiitollisuus ja 9.10. Jeesus antaa elämän, pyhäkoulu ja kahvi — Joka toinen To 18.30 Mat-
talan kynnyksen majataloillat; 29.9. Kuka on kristitty?, Tau-
no ja Aino Pihlava; 13.10. Kris-
tityn elämäkuviot, Pihlavat — La 24.9. klo 14 Aili Elon 85 v.syntymäpäiväseurat Teljän kirkon Koivulasalissa, ei kukkia, lahjoja, mahd. muistami-
set lähetystyölle Satak. Kan-
sanläh. kautta tilino 570002-
25591, viesti Alii 85 v. — Valoa elämään Su 25.9. klo 18 Väinö-
lään kirkko — Maakunnallinen miestenpäivä Pomarkussa La-
Su 15.-16.10. ks. kotisivu sata-
kunta.sekl.fi

Porin Ntky, Esivallankatu 6: Aikuisten kerhot: Joka toinen Ma 15 raamattupiiri-keskustelupiiri, parittomat viikot, ja joka toinen Ma 13 kultaisen iän kerho, parilliset viikot — Nuorten Ma 18 lähetyspiiri perheissä tai Ntkyllä, alkaen 3.10., Joka kkn 1. Su 14.30 keskus-
telupiiri Liisank. 26 as 32 —
Sunnuntain yleisötilaisuus Su 30.10. klo 15

Porin Seudun Kristilliset eläkeläiset Tilaisuudet joka toinen Ti 13 seurakuntakeskuksessa, seur. 4.10. ja 18.10., kahvitarjoilu klo 12.30 alkaen — Syyskou-
s 18.10. tilaisuuden jälkeen — Kuntolenkit parittomien viikkojen tiistaisin klo 11, läh-
töpaikka Kirjuriinluodon silta. **Rauhanyhdistys**, Louhentie 4: La-Su 24.-25.9. syysseurat: La 18 eht.iltakirkko Teljän kirkko, Su 19 messu ja Su 13 seurat Teljän kirkko, puhujina Teuvo Aho, Toivo Kallioikoski, Pekka Peltomäki, Erkki Savela — Ke 28.9. klo 18.30 opistomyyjäiset — Su 2.10. klo 11 perhekerho Väinölään kirkko — Su 2.10. klo 13 seurat — Ke 5.10. klo 18.30 ompeluseurat ja srkn seurat, Niilo Nissilä, Markku Nuorala — To 6.10. klo 18.30 seur-
at Pormestarinluodon srk.koti, Niilo Nissilä, Markku Nuorala — La 8.10. klo 19 keskusteluilta — Su 9.10. klo 16 seurat — Ti 11.10. klo 13 tiistaikerho — Ke 12.10. klo 18.30 ompeluseurat kodeissa — To 13.10. klo 18.30 torstaikerho — La 15.10. klo 18 myyjäiset — Su 16.10. klo 16 opistoseurat — Ke 19.10. klo 18.30 ompeluseurat — Su 23.10. klo 16 seurat

Äidin ja lapsen liitto alkaa jo odotusaikana. Pienelle perheelle vertaistuki on tärkeä voimavara.

Ryhmä yksin lastaan odottavan tukena

Syksyllä 2008 Mari Juhala aloit-
ti sosionomiopintoihin liittyvää
opinnäytetyötä, aiheenaan yksin-
huoltajat. Aineistoa kerätäkseen
hän lähti tutustumaan lehti-ilmoi-
tuksesta huomaamaansa Perheasi-
ain neuvottelukeskukseen yksin las-
taan odottavien ryhmään. Elämä
tarjosi yllätyksen ja Mari jäi itsekin
mukaan ryhmään.

— Ryhmässä kahviteltiin ja kes-
kusteltiin, Juhala kertoo. Yleisesti
käsiteltiin lapsen odotukseen liitty-
viä tunteita, toiveita ja pelkoja.

Luottamus ryhmän jäsenten
kesken syntyi nopeasti käsiteltävi-
en aiheiden henkilökohtaisuuden
vuoksi.

— Väliäiti itkettiin, kun tunteet
olivat raskauden tai muiden syiden
takia pinnassa, Juhala muistelee.

Perheneuvoja Eija Liimatainen
kertoo, että ryhmässä oli merkittä-
vää positiivinen asenne ja ilo lapsen
odotuksesta.

— Toki myös lapsen suhde isään
herätti keskustelua, samoin yksin
järjäämisen haasteet henkisesti ja
taloudellisesti, Liimatainen kertoo.

Yksin lastaan odottavien ryh-
mä tarjosi jäsenilleen tärkeää ver-
taistukea. Juhala pohtii, että lasta
odottava pariskunta voi keskenään
miettiä ja punnita asioita, mutta yks-
in odottavan pitää hakea neuvoja
ja vahvistusta mielipiteilleen kodin
ulkopuolelta. Ryhmässä oli muka-
na myös odotuksen yksin kokenut
leikki-ikäisen lapsen äiti, joka ja-
koi tärkeitä tietoja ja kokemuksia
ensimmäistään odottaville äideille.

— Aina kun joku ryhmäläinen
sitten sai vauvan, kävivät kaikki
muut heitä katsomassa, Juhala ker-
toe. Edelleen pidetään yhteyttä ja
yksi ryhmässä tutuksi tullut äiti on
nykyään Juhalan parhaita ystäviä.

Mari Juhala kannustaa syystä tai
toisesta yksin lastaan odottavia ha-
keutumaan vertaisryhmään. Ryh-
mään kuuluvana äiti ei enää odota
lastaan yksin.

**Ryhmä tahtoen tai tahtomat-
taan lasta yksin odottavil-
le** tai sen kokeneille kokoontuu
joka kolmas viikko torstai-
päivisin klo 16.30-18 Porin per-
heasiainneuvottelukeskuksesta,
Eteläpuisto 10 A. Ryhmää ohjaa
perheneuvoja Eija Liimatainen.

Ilmoittautuminen ja tiedus-
telut perheasiain neuvottelu-
keskukseen, puh. 0400 309 783
ma-pe klo 8.30-15 tomsiht. Ir-
ja Mäkelä.

Ryhmä kokoontuu jos ilmoit-
tautuneita on riittävästi

**Keskusteluryhmä ensimmäis-
t lasta odottaville pareille**
kuukauden ensimmäisenä kes-
kiviikkona klo 17-18.30 alkaen
5.10. Ryhmää ohjaavat per-
heneuvojat Heikki Kruus ja Eija
Liimatainen

Ryhmä kokoontuu seurakun-
tateskuksessa (perheasiain nk)
Eteläpuisto 10 A.
Ei ennakkoilmoittautumista

Kirkko kuulolla Suomi24:n suosikkeja

Vuosi sitten lanseerattu Suomen
ev.lut. kirkon Kirkko kuulolla -pals-
ta on noussut yhdeksi Suomi24:n suos-
ituimmista asiantuntijapalstoista.
Kirkko kuulolla on kerännyt jo noin
100 000 viestiä.

Suomalaiset ovat intoutuneet ky-
symään palstalla kirkon edustajil-
ta niin uskon asioista kuin jokapäi-
väiseen elämään liittyvistä aiheis-
ta. Keskustelu uskonnona on käynyt
vilkkaana Suomi24:n Kirkko kuulol-
la -palstalla.

— Keskustelun vilkkaus yllät-
ti meidät. Käyttäjät toivovat palstal-
le työntekijöitä kirkon toiminnan
eri osa-alueilta, jotta keskustelu olisi
monipuolista. On toivottu myös, et-
tä työntekijät olisivat vielä enemmän
läsnä. Kirkkoon ja uskoon liittyvistä
asioista keskustellaan verkossa hy-
vin paljon. On tärkeää, että kirkon
työntekijät osallistuvat tähän kes-
kusteluun, toteaa yhteiskoordinaat-
tori **Henna Hauta-aho** Kirkkohalli-
tuksesta.

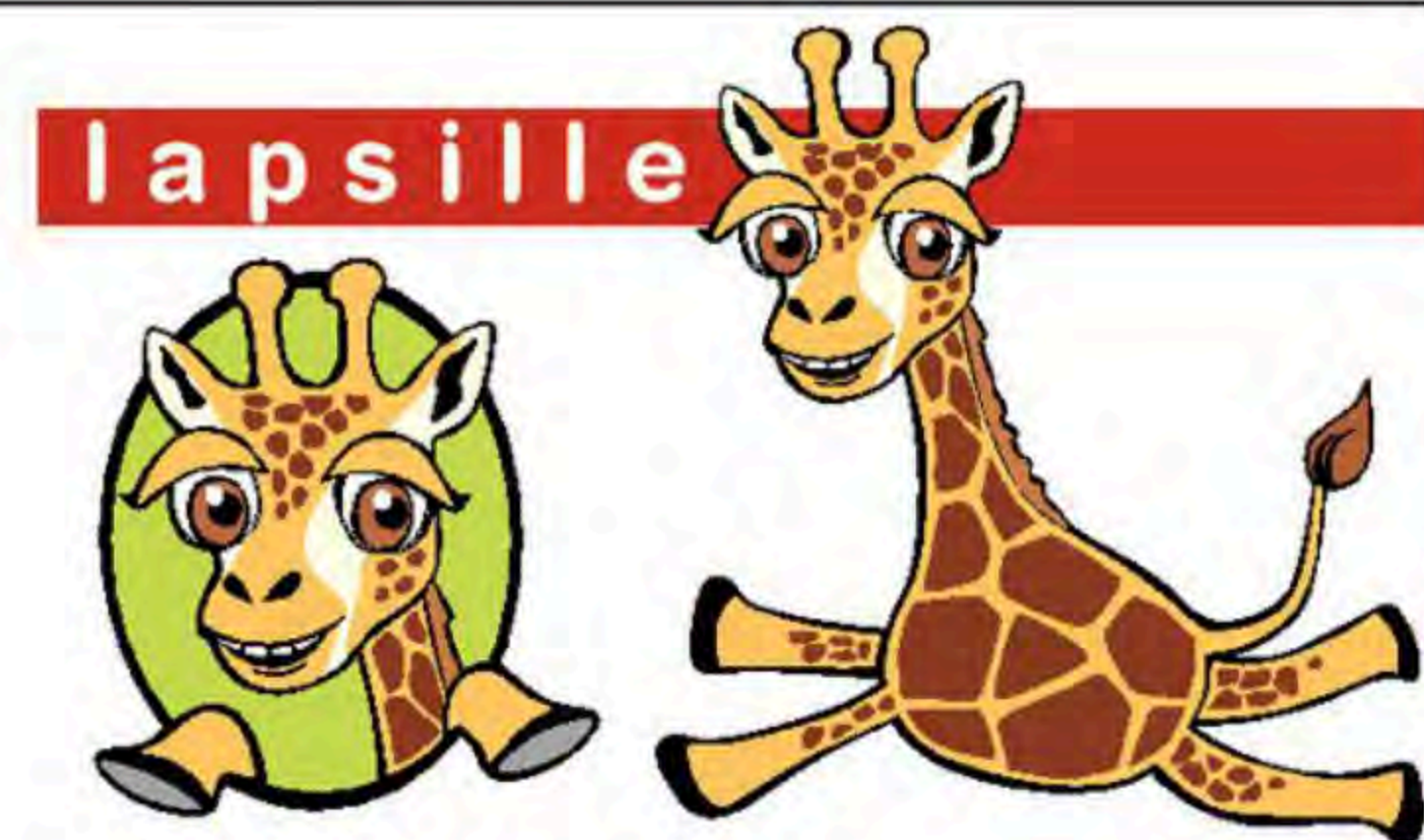
Kevään 2011 palstan käyttäjätut-
kimuksen mukaan suomalaiset ar-
vostavat kirkon asiantuntijapalstaa,
ja yli puolet tutkimukseen osallistu-
neista piti kirkon läsnäoloa verkos-
sa erittäin sopivana. Tutkimuksesta
selvisi myös, että kirkon asiantunti-
japalsta kouluttaa palstalla vieraille-
via. Kerran siellä vierailleista yli puo-

let palasi palstan pariin yhä uudes-
taan. Palstasta onkin muodostunut
tärkeä yhteiskunnallisen keskuste-
lun kanava.

— Kirkko kuulolla -palstan suosio
osoittaa, että ihmisillä on entistä suu-
rempi tarve keskustella myös yhteis-
söjen ja yritysten kanssa. Palstalla on
voinut keskustella anonyymisti myös
sellaisista aiheista, joista ei muuten
uskaltaisi avautua, Suomi24:n johta-
ja **Jarno Alastalo** sanoo.

Kirkko kuulolla -palsta on osa
Suomen ev.lut. kirkon Hengellinen
elämä verkossa -hanketta. Hank-
keen tarkoituksena on tuoda työ so-
siaalisessa mediassa osaksi kirkon
perustustyötä. Kirkko kuulolla -pals-
talle osallistuu tällä hetkellä kym-
meniä seurakuntien työntekijöitä,
pappeja, diakoneja, nuorisotyönoh-
jaajia, kirkkomusiikkoja, perheneu-
voja sekä talouden ja hallinnon asi-
antuntijoita. Kirkko toimii organi-
soidusti myös muissa yhteisöpalve-
luissa.

Verkkokeskusteluun koulutetut
kirkon työntekijät osallistuvat kes-
kusteluun erilaisissa yhteisöpalve-
luissa ja sosiaalisessa mediassa sekä
verkkolehdistä. Kirkko toimii Suo-
mi24-palvelun ohella esimerkiksi
IRC- kirkon nuorisotyö -yhteisössä
ja City-lehden Rakkauden ammittai-
saiset-yhteisössä.

Mikkelinpäivä on enkelisunnuntai

Näin syksyllä vietetään mikke-
linpäivää. Ennen
vanhaan mikke-
linpäivän aikoi-
hin pidettiin iso-
ja markkinoita.
Mikkelinpäivään
mennessä oli
kaikki sato kor-
jattu pelloilta ja
talvikausi alkoi.

Ydinkohdat selkoraamatusta

Hannu Salonoja

Selkokielelle kirjoittaminen voi tapahtua suoraan tai sitten tekstiä mukaillen. Pertti Rajalalla on tästä epävirallinen maailmanennätys, sillä hänellä on jo 70 selkokielellistä julkaisua.

Noin 300 000 suomalaista tarvitsee avukseen selkokieltä. Heitä ajatellen Pertti Rajala toimitti selkoraamatun, joka ilmestyy ensi vuoden alussa.

Raamatun lukeminen ja ymmärtäminen omalla äidinkielellä oli uskonpuhdistuksen merkittävin saavutus. Oman äidinkielen käyttäminen asioiden hoitamisessa on nykyaikana itsestään selvää. Suomessa on kuitenkin noin 250 000 – 300 000 ihmistä, jotka eivät kykene ymmärtämään yleiskieltä. Lukemista ja kirjoittamishäiriöisiä, afaattikkoja sekä muistihäiriöisiä ihmisiä varten tarvitaan selkokielellä tuotettua

ja tekstejä. Maakuntajohtaja **Pertti Rajala** on harrastukseksi kirjoittanut lähes koko Raamatun selkokielellä. Hän syventää yleiskielen ilmaisua niin, että ymmärtämisen kynnyksen madaltuu. Raamatun tekstit alkavat elää ja lukija ymmärtää itse Sanan sisältöä. Selkoraamattu on kooste tärkeimmistä kirjoista.

Yleiskielen mukauttamista selkokielelle voi luonnehtia kääntämiseksi. Alkukielten kääntäminen yleiskielellekin edellyttää aina tulkintaa, jotta kuvakieli avautuisi. Kielellisesti rajallinen lukija tarvitsee ymmärrettävän tekstin ja näiden ihmisten parissa työtään tekevä toimivan apuvälineen.

Pieniä sanoja suurista asioista

Hengellinen kieli saattaa olla vaikeasti ymmärrettävää, varsinkin, jos puhuja haluaa käyttää vierasperäisiä

tai vain teologien kieleen kuuluvia sanoja. Miten puhua sellaisen ihmisen kanssa, joka on menettänyt osan puhekyvystään tai sellaisen maahanmuuttajan kanssa, jolla ei näitä ilmauksia edes ole omassa kielessään?

Ihmisten lähtökohdissakin on eroja. Kaukaa Amurin varrelta Suomeen muuttaneen mummon valmiudet ymmärtää kieltä ovat toiset kuin jostain Afrikan maasta tulleen väitelleen akateemikon. Koulussa opittuja kieliä voi käyttää ja puhuttunakin ymmärtää, jos toinen osapuoli puhuu hitaasti yksinkertaisia rakenteita käyttäen.

Selkokielen ohje ”opi käyttämään pieniä sanoja suurista asioista” on vaikea. Mutta pienillä sanoilla toimiminen on kuin Raamatun ohjeistusta omiin sanavalintoihimme, kieleen, jolla kohtaamme toisen ihmisen, Rajala kuvailee.

Raamatun tekstit ovat hänelle itselleen tärkeitä ja niille

on olemassa selvä tarve.

— Yksinkertaisesti halusin tarttua Raamatun kirjoihin uudelleen, vaikka olin niitä aikaisemminkin mukauttanut. Kirjoittaminen on rakas harrastus ja pitää lomallakin mielen virkeänä.

Eiköhän tuossa ole jotain suomalaisen miehen lomaunelmasta, kun välillä hakkaa klapeja ja lueskelee. Toisaalta hänellä omien sanojensa mukaan on kyky keskittyä omiin tehtäviin lyhyidenkin taukojen aikana.

Käännöstyö kuin saarnan valmistelua

Pertti Rajala kertoo lukeneensa järjestelmällisesti Raamatun pari kertaa aivan alusta loppuun. Kirkkoraamattu on tuttu, mutta, miten tulkita ja selittää vaikeita ajatuskulkuja? Käännösohjeita kuunnellessani havahdun uskonpuhdistajan toiseen

periaatteeseen: vaikeasti selitettävät ilmaisut avautuvat selvästi ymmärrettäviä tulkiten.

Raamatun tekstien tyyli laajasti poikkeavat melkoisesti toisistaan. Selkoraamattuun Rajala on ottanut laajasti eri muotoja. Vanhan testamentin kertomana ensimmäisen, toisen ja viidennen Mooseksen kirjan kuvaukset antavat historiallisen lähtökohdan lukijalle. Kuvaukset kiehtovat, profetioitten sanoma alkaa puhutella ajankohtaisuudellaan.

— Jobin kirja ja Joonan kokemukset veivät mukanaan. Uuden testamentin kuvaama Jeesuksen elämä ja apostolien kirjeet saivat myös uuden kieliasun. Vaikeinta oli tulkita Ilmestyskirjaa. Kaikissa oli periaatteessa sama lähtökohda: supistaen ja ydinasioita korostaen avata Raamatun kertomuksia. Kääntäjän työ on kuin saarnan valmistelua.

Pertti Rajalan oma tutkimus kehitysvammaisen kyvystä ymmärtää uskonnollista sanastoa oli ponnahduslauta ja kielellisiä ilmauksia yksinkertaistaen menetelmä, mitä yksittäiset sanat tarkoittavat.

Kielen luominen vaatii oman aikansa, mutta miksi, kysyn? Vastaus on selvä, sillä puutteellinen kieli on monelle ihmiselle syy yhteiskunnasta syrjäytymiseen.

— Jokaisen oikeus osallisuuteen on yhteiskuntamme velvollisuus ja erityisesti kirkossa on muistettava kaikkein pienimmät.

Kalevala-mukaelman hylkäysperiaatteena oli, ettei Kalevalaa pidä sormella, kunnes ilmestyi Mauri Kunnaksen Koirien Kalevala. Myös Pyhän kirjan kääntäminen herättää intohimoja.

Kirkolliskokousedustajanakin toimiva Rajala toivoo rakentavaa palautetta käyttäjiltä.

— Kun uusi painos aikanaan on ajankohtainen, on tarpeen tietää, mitä lisää, mitä sanoa selkeämmin, jotta kirkossa Raamattu saadaan niiden ihmisten ulottuville, joille yleiskielen ilmaukset ovat vaikeita ymmärtää. Opillista keskustelua tai suljettua tulkintaa ei ole syytä lähteä käymään, koska samalla sanoman sisältö menettää arvoaan.

Selkoraamattuun sisältyy kuvitus, joka tukee tekstin ymmärtämistä. Käsikirjoitus on valmis, mutta kuvavalinnasta käydään vielä keskustelua. Teologinen asiataustastus liittyy kustantajan, LK-kirjat tehtäviin.

TEKSTI JA KUVA
HANNU SALONOJA

Ekstia

Ahlaisten urut aikakautensa parhaita

Ahlaisten kirkon urut ovat valmistuneet 1908 B.A. Thulen tehtaalla. ”Kirkon Thulé-urut soivat edelleen raikkaasti ja täyteläisesti, ja ovat soinnillisesti aikakautensa parhaimmista. Niiden rakennusaikana oli pneumatiikasta jo tullut kypsä ja valmis tekniikka, vaikka muutamia yksityiskohdat kehittyivät ja muuttuivat vielä vajaan vuosikymmen ajan. Urut ovat säilyneet kaikilta muutoksilta, puhaltimen lisäämistä lukuun ottamatta”, todetaan Sibelius-Akatemian Suomen historiallisten urujen esittelyssä.

Yli sadan vuoden ikä ja säilyminen muutoksitta tekevät Ahlaisten uruista todellisen aarteen. Urut edustavat tyyliään skandinaavisesta romantiikasta. Kooltaan ne ovat varsin pienet, äänikertoja on 16 ja pillejä yhteensä 906.

Urkujen soitto- ja hallintakoneisto on pneumaattinen: uruissa koskettimet eivät ole mekaanisissa vaan paineilmalla toimivassa yhteydessä pilleille ilmaa antaviin venttiileihin. Pneumaattisia urkuja tehtiin Suomessa 1880-luvulta 1950-luvulle, mutta harva on säilynyt alkuperäisessä muodossaan.

Pienikokoinen soittopöytä on urkujen edessä, soittaja istuu kasvot kirkkoon päin. Urkuri näkee pöydän yli koko kirkkoon, mikä myös on melko harvinaista, yleensä urkuri istuu selin kirkkosaliin.

Rakennusajalle tyyppillisesti Ahlaisten uruissa on voimakas ensimmäinen sormio, johon on kerätty suuria äänikertoja. Nämä muodostavat urkujen soinnin ytimen, jota

toinen sormio täydentää hiljaisilla ja tunnelmallisilla sointiväreillä.

Ahlaisten urut rakentanut Thulén urkutehdas on ruotsalaisuuden, Kangasalle muuttaneen Anders Thulén perustama. Hänen poikansa Bror Axel Thulé laajensi yritystä ja kehitti urkuihin myös uutta tekniikkaa. Ahlaisten urut ovat hänen työuransa loppuvuosilta. B.A. Thulén jälkeen tehtaan johtoon tuli hänen poikansa Martti Akse- li Tulenheimo, joka vuonna 1912 rekisteröi yrityksen nimellä Kangasalan Urkutehdas.